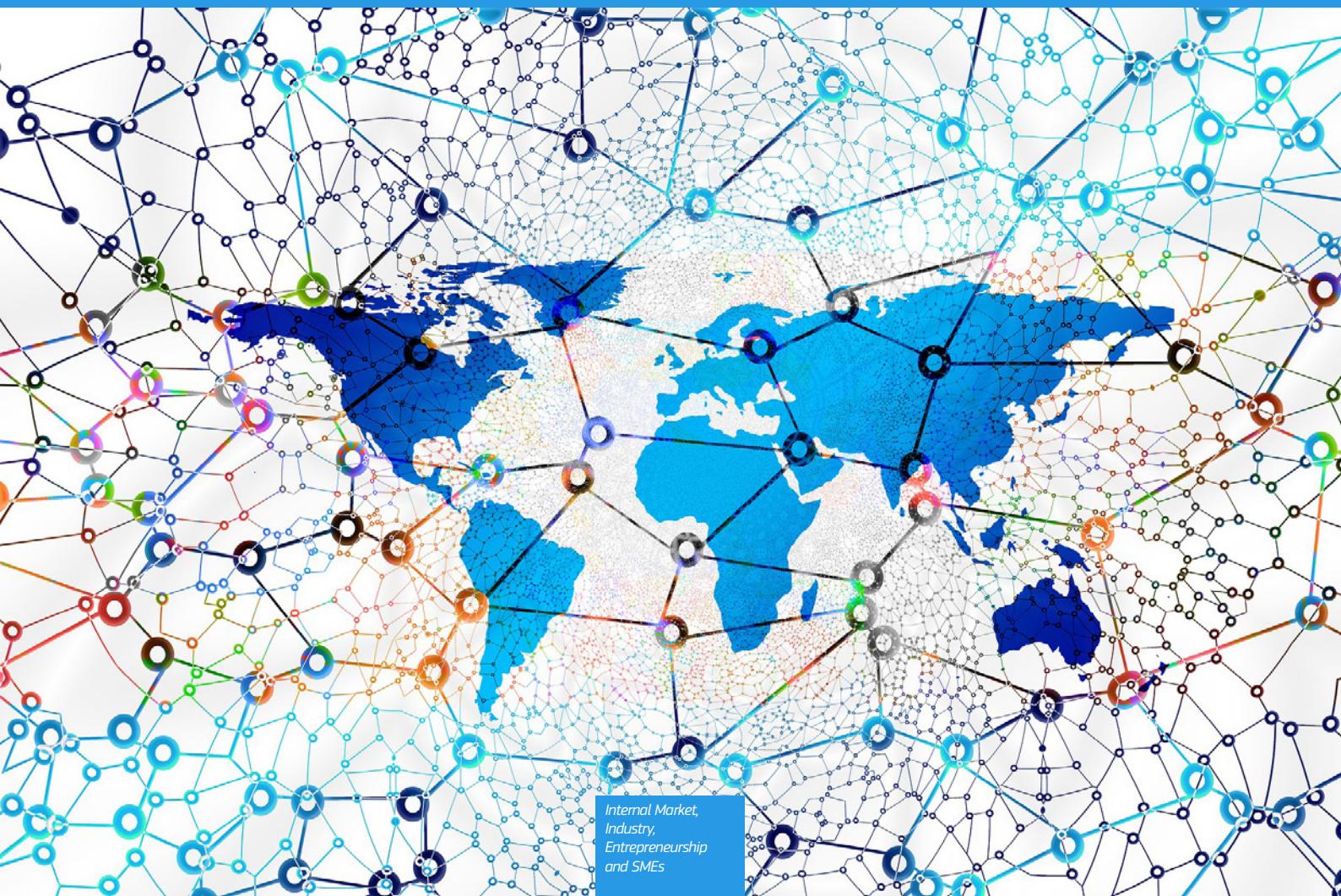

Gwida dwar il-parteċipazzjoni ta' offerenti u oġgetti minn pajjiżi terzi fis- suq tal-akkwist tal-UE

**Gwida dwar
il-par-teċipazzjoni ta'
offerenti u oġġetti
minn pajjiżi terzi fis-
suq tal-akkwist tal-UE**

Kommunikazzjoni tal-Kummissjoni
C(2019) 5494 final

Il-Kummissjoni Ewropea mhijiex responsablli għal kwalunkwe konsegwenza li tirriżulta minħabba l-użu mill-ġdid ta' din il-pubblikazzjoni.

Il-Lussemburgo: L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, 2009

© L-Unjoni Ewropea, 2009

L-użu mill-ġdid huwa awtorizzat kemm-il darba jissemma s-sors oriġinali.

Il-politika tal-użu mill-ġdid tad-dokumenti tal-Kummissjoni Ewropea hija rregolata bid-Deċiżjoni 2011/833/UE (GU L 330, 14.12.2011, p. 39).

Għal kull użu jew riproduzzjoni ta' ritratti jew materjal ieħor li mhuwiex taħt id-drittijiet tal-awtur tal-Unjoni Ewropea, għandu jintalab permess direttament mingħand id-detenturi tad-drittijiet.

Print ISBN 978-92-76-09112-7 doi:10.2873/884344 ET-02-19-559-MT-C
PDF ISBN 978-92-76-09009-0 doi:10.2873/02616 ET-02-19-554-MT-N

Werrej

Glossarju ta' akronimi	4
Daħla	5
Għaliex din il-gwida?	6
Qafas legali	7
1. L-aċċess tal-offerenti u l-oġġetti ta' pajjiżi terzi għas-suq tal-akkwist pubbliku tal-UE	8
1.1 Ftehimiet Internazzjonali dwar l-Akkwisti u Strument għal Akkwist Internazzjonali	8
1.2 Regoli u ftehimiet specifiċi għas-settur u ghall-proġett	9
1.2.1 L-akkwist organizzat skont ftehimiet intergovernattivi	9
1.2.2 Miżuri fis-settur tal-utilitajiet	10
1.2.3 Xiri fl-oqsma tad-difiża u tas-sigurtà	11
1.3 F'termini prattiċi	12
2. Offerti baxxi aktar min-normal	13
2.1 L-identifikazzjoni ta' offerti baxxi aktar min-normal	13
2.2 L-investigazzjoni ta' offerti baxxi aktar min-normal	14
2.3 Ir-rifjut ta' offerti baxxi aktar min-normal	15
2.4 F'termini prattiċi	15
3. Standards tal-kwalità – Approċċ strateġiku għall-akkwist pubbliku	16
3.1 L-ippjanar tal-investimenti	19
3.2 Id-definizzjoni tal-kriterji tal-kwalità fil-proċedura tal-akkwist	20
3.3 Il-monitoraġġ tal-eżekuzzjoni ta' kuntratt	23
3.4 F'termini prattiċi	23
4. Għajjnuna prattika mill-Kummissjoni Ewropea	24
5. Fil-qosor	25

Glossarju ta' akronimi

Akronimu	Definizzjoni
QGUE	Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea
ŻEE	Żona Ekonomika Ewropea
EMAS	Skema ta' Ĝestjoni u Verifikasi Ambjentali
UE	L-Unjoni Ewropea
FTA	Ftehim ta' Kummerċ Hieles
APE	Akkwist Pubbliku Ekoloġiku
GPA	Ftehim dwar l-Akkwisti Pubblici tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ
ILO	Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol
IPI	Strument għal Akkwist Internazzjonali
OECD	Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi
R&Ż	Ričerka u Żvilupp
TFUE	Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea
WTO	Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ

Daħla

Permezz ta' dan il-mandat, ikkombinajna l-forzi tagħna mal-komunità tal-akkwist pubbliku fl-Istati Membri biex nagħħmlu l-akkwist pubbliku aktar effiċċenti u strategiku. Saħħaħna l-potenzjal ta' din il-forma ta' nfiq pubbliku biex nistimulaw l-investimenti sostenibbli fi proġetti ekoloġiči, soċjali u innovattivi. B'mod parallel, iffukajna fuq is-sensibilizzazzjoni dwar l-importanza tal-integrazzjoni ta' aspetti ta' kwalità fil-proċess tal-akkwist.

Permezz ta' hekk, indirizzajna l-idea żbaljata komuni li l-leġiżlazzjoni tal-UE teħtieg li l-prezz l-aktar baxx ikun il-fattur determinanti fil-proċeduri tal-akkwist. Għall-kuntrarju, il-Kummissjoni theġġeg lill-awtoritajiet pubblici biex ipoġġu l-aspetti kwalitattivi u l-objettivi tas-soċjetà fil-qalba tal-akkwisti tagħhom. Permezz tal-Komunikazzjoni "Nagħmlu l-Akkwist Pubbliku jaħdem fl-Ewropa u għaliha", adottata f'Ottubru 2017¹, il-Kummissjoni adottat pakkett spċificu ta' miżuri maħsuba biex tingħata direzzjoni strategika għall-prattika tal-akkwist, biex jiġu spjegati r-regoli u biex l-Istati Membri jiġu assistiti fl-implementazzjoni tal-objettivi l-ġodda.

Din il-gwida tilkkumplimenta dawn l-isforzi billi tindirizza kif l-aħjar tiġi trattata l-partecipazzjoni tal-offerenti u l-oġġetti ta' paċċi terzi fis-suq tal-akkwist tagħha. Il-gwida hija wkoll l-ewwel riżultat tal-Komunikazzjoni ta' Marzu 2019 "UE-Čina – Perspettiva Strategika".²

L-UE hija kburja bil-ftuħ tas-suq tal-akkwist pubbliku tagħha. Il-pubblikazzjoni tal-offerti fl-UE kollha toħloq opportunitajiet għall-kumpaniji mill-UE u d-dinja kollha. Din hija waħda mill-kisbiet ewlenin tas-Suq Uniku.

Fl-istess ħin, certi elementi jistgħu jkunu ta' żvantaġġ għall-offerenti, oġġetti u servizzi tal-UE. L-offerenti minn paċċi terzi jistgħu jidher minn pajjiżi li ma jiżgurawx trattament reċiproku għall-kumpaniji tagħha. L-offerenti, l-oġġetti u s-servizzi minn paċċi terzi mhux dejjem ikunu soġġetti għall-istess standards ambientali, soċjali jew tax-xogħol, jew standards ekwivalenti, bħal dawk applikabbli fl-UE. Barra minn hekk, l-offerenti minn paċċi terzi mhux neċċessarjament ikunu soġġetti għal regoli stretti dwar l-ghajnejha mill-Istat simili għal dawk applikabbli fl-UE.

Jeħtieg li niżguraw li l-offerenti kollha - kemm mill-UE kif ukoll minn paċċi terzi - jipparteċipaw bl-istess regoli u jirrispettaw l-istess standards u rekwiżi.

Il-gwida twieġeb għall-mistoqsijiet rikorrenti tax-xerrejja pubblici u tiżgurhom li fil-qafas tal-akkwist pubbliku hemm għodod biex jiġi żgurat it-trattament ugħwali bejn l-offerenti - kemm jekk ikunu mill-UE kif ukoll jekk minn barra mill-UE

- u biex jiġi indirizzat it-tħassib rigward vantaġġi kompetittivi inġusti.

Il-gwida tiċċara liema kumpaniji għandhom aċċess iggarantit legalment għas-suq tal-akkwist tagħna u dawk li ma għandhomx. Dawn tal-aħħar jistgħu jiġi eskużi mill-offerta. Thiegħegġ ukoll lix-xerrejja pubblici biex jużaw id-drittijiet ta' investigazzjoni tagħhom meta jiffaċċċaw offerti li ma jidhru li huma finanzjar jidżem. L-awtoritajiet pubblici tagħna ma għandhomx iqiegħdu l-implementazzjoni ta' proġetti importanti f'riskju jekk l-offerenti ma jikkonvinu u fir-rigward tal-aċċettabbiltà tal-prezz u l-fattibbiltà tal-implementazzjoni tal-proġett. Fis-Suq Uniku niżguraw il-kompetizzjoni mingħajr distorsjoni billi napplikaw regoli cari dwar l-ghajnejha mill-Istat.

Fl-aħħar nett, il-gwida tiddeskrivi kif il-kumpaniji li jagħmlu offerti għal kuntratti pubblici fl-UE għandhom jiġi obbligati jirrispettaw l-standards tagħha. L-offerenti minn paċċi terzi għandhom ikunu obbligati jipprovd l-istess livell ta' kwalità u sostenibbiltà bħall-kumpaniji tal-UE. L-użu ta' teknoloġiji nodfa mhux meħtieg mill-kumpaniji Ewropej biss. Il-prodotti u l-offerenti li jużaw l-aċċess għas-suq tagħna għandhom jipprovd l-istess livell ta' sostenibbiltà.

Huwa kruċjali għax-xerrejja pubblici tagħha li jsibu l-bilanç gust bejn il-ftuħ u l-kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni. Il-qafas tal-akkwist tal-UE diġi jipprovdilhom sett ta' għodod komplut u flessibbli. Il-gwida tagħtihom il-fiduċja li jużaw dan is-sett ta' għodod biex jiksbu dan il-bilanç fil-prattika.

Jyrki Katainen
Il-Kummissjoni Ewropea il-Viċċi
President għall-Impjieg, i-Tkabbir, l-Investiment
u l-Kompetittività

Elzbieta Biernowska
Il-Kummissarju Ewropew
għas-Suq Intern, l-Industrija,
l-Intraprenditorja u l-SMEs

¹ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni "Nagħmlu l-Akkwist Pubbliku jaħdem fl-Ewropa u għaliha", COM/2017/0572 final.

² Il-Komunikazzjoni Konġunta tal-Kummissjoni u tar-Rappreżentant Gholi tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà "UE-Čina – Perspettiva strateġika", JOIN(2019) 5 final.

Għaliex din il-gwida?

F'Marzu 2019, il-Kummissjoni Ewropea u r-Rappreżentant Gholi tal-Unjoni għall-Affarijet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà adottaw Komunikazzjoni konġunta lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew u lill-Kunsill li tistabbilixxi "UE - Ċina - perspettiva strateġika"³ (Komunikazzjoni), li titlob li jittieħed "approċċ proattiv biex [tissaħħaħ] il-kompetittività ekonomika [tal-UE] [...] u biex [jiġi żgurati] kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni".

L-UE għandha tkompli tfitħekk kundizzjonijiet aktar ibbilancjati u reċiproċi fir-relazzjonijiet ekonomiċi tagħha. L-akkwist pubbliku, li jirrapreżenta sehem ta' madwar 14 % tal-Prodott Domestiku Gross tal-UE, huwa element importanti f'dan ir-rigward.

L-istabbiliment ta' suq uniku għall-akkwist pubbliku huwa wieħed mill-kisbiet ewlenin tas-suq intern. Il-pubblikkazzjoni ta' offerti fl-UE kollha tiżgura trasparenza u toħloq opportunitajiet għall-kumpaniji madwar l-Unjoni. L-implimentazzjoni aħjar tar-regoli fil-każ ta' offerenti barranin għandha l-għan li tiżgura l-ogħla standards tal-kwalità fl-istadji kollha tal-proċess, il-valur għall-flus, is-sostenibbiltà tal-proġetti u kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni bejn il-kumpaniji tal-UE u dawk mhux tal-UE li jipparteċipaw fil-proċeduri tal-offerti.

il-kumpaniji tal-UE u dawk mhux tal-UE li jipparteċipaw fil-proċeduri tal-offerti.

Għalhekk, il-Kummissjoni impenjat ruħha li "tippubblika gwida dwar il-qafas legali rigward il-parteċipazzjoni ta' offerenti u prodotti barranin fis-suq tal-UE filwaqt li tqis ir-regoli tal-UE u dawk internazzjonali dwar l-akkwist pubbliku, inkluz dwar offerti baxxi aktar min-normal, kif ukoll ir-rispett tal-istands tas-sigurtà, tax-xogħol u dawk ambjentali" (Azzjoni 7).

Il-Kunsill Ewropew appoġġja l-approċċ tal-Kummissjoni u talab li tittieħed azzjoni mill-Unjoni biex "tissalvagwardja l-interessi tagħha fid-dawl ta' prattiki inġusti ta' pajjiżi terzi li jagħmlu użu sħiħ minn strumenti ta' dīċi kummerċjali u r-regoli tagħna dwar l-akkwist pubbliku, kif ukoll li tiżgura reciproċiata effettiva għall-akkwist pubbliku ma' pajjiżi terzi." Dan enfasizza wkoll li "għandha tigi żgurata kompetizzjoni ġusta fi ħdan is-Suq Uniku u fil-livell globali kemm biex jiġi protetti l-konsumaturi kif ukoll biex jitrawmu t-tkabbir ekonomiku u l-kompetittività, f'konformità mal-interessi strategiċi fit-tu l-Unjoni".⁴

Barra minn hekk, il-Kummissjoni, flimkien mal-Istati Membri tagħha, impenjat ruħha wkoll li twettaq ħarsa ġenerali tal-implimentazzjoni tal-qafas attwali biex tidentifika n-nuqqasijiet qabel tmiem l-2019. Kwalunkwe nuqqas li jiġi identifikat f'dan l-eżerċizzju se jiġi vvalutat bir-reqqa, speċjalment mil-lenti tan-nuqqasijiet potenzjali li qed ixekku kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni bejn il-kumpaniji tal-UE u dawk mhux tal-UE li jipparteċipaw fil-proċeduri tal-offerti.

L-offerenti, l-oggetti u s-servizzi minn pajjiżi terzi mhux dejjem ikunu soġġetti għall-istess standards ambientali, soċjali jew tax-xogħol jew standards ekwivalenti bħal dawk applikabbi għall-operaturi ekonomiċi tal-UE. Bl-istess mod, offerenti minn pajjiżi terzi mhux neċċessarjament ikunu soġġetti għal regoli stretti dwar l-ghajnejha mill-Istat simili għal dawk applikabbi fl-UE. Dan jista' jwassal biex l-offerenti, l-oggetti u s-servizzi tal-UE jkunu fi żvantajġ. Jeħtieg li jiġi applikati r-regoli tal-UE dwar l-akkwist pubbliku biex jiġi żgurat li jaġplikaw l-istess standards u rekwiżiti jew standards u rekwiżiti ekwivalenti fil-konfront tal-offerenti tal-UE u minn pajjiżi terzi.

L-indirizzar tad-distorsjonijiet fis-swieq Ewropej tal-akkwist li jinħolqu minn sussidjarji ta' pajjiżi terzi jew forom oħra ta' finanzjament appoġġjat mill-Istat x'aktarx jirrikjedi intervent f'diversi livelli. L-applikazzjoni ta' dispożizzjonijiet relatati ma' offerti baxxi aktar min-normal hija essenziali f'dan

³ JOIN (2019)5.

⁴ Laqgħa tal-Kunsill Ewropew tal-21 u t-22 ta' Marzu 2019, EU CO 1/19.

il-kuntest iżda tista' ma tkunx bieżejed u tista' tkun meħtieġa analizi ulterjuri.

Il-Komunikazzjoni tfakkar ukoll l-impenn tal-Kummissjoni biex tiġġura r-reċiproċità fl-aċċess għal swieq barranin tal-akkwist. Matul is-snini, l-UE fethet fi proporzjon kbir is-swieq tal-akkwist pubbliku tagħha għal pajjiżi terzi, iżda l-kumpaniji tal-UE ta' spiss jiffaċċaw diffikultajiet biex jiksbu aċċess għal opportunitajiet relatati mal-akkwist f'xi swieq barranin. Fl-2016, il-Kummissjoni ħarġet proposta riveduta fir-rigward ta' strument għal akkwist internazzjonali (IPI)⁵ li, jekk tigi adottata, se tifta il-bibien għall-kumpaniji tagħna u se tippermettilhom jikkompetu fuq baži ugwali ma' kumpaniji mhux tal-UE.

Meta impenjat ruħha għall-azzjonijiet fil-Komunikazzjoni, il-Kummissjoni kkonfermat l-importanza li tagħti biex jitrawmu kompetizzjoni gusta u l-kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni fis-suq intern fil-qasam tal-akkwist pubbliku.

F'konformità mal-objettivi tal-“UE – Ċina - perspettiva strategika”, din il-gwida għandha l-ġhan li toffri għajnuna lix-xerrejja pubblici billi ttejjeb il-fehim ta' certi aspetti prattiċi tal-proceduri tal-akkwist pubbliku li huma stabbiliti fil-leġiżlazzjoni rilevanti tal-UE meta tigi indirizzata l-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi fl-offerti. Għandha wkoll l-ġhan li tippromwovi l-principju li fil-proċeduri tal-akkwist pubbliku ma jitqiesx biss il-prezz, iżda anke standards Ewropej għoljin, b'mod partikolari fl-oqsma tax-xogħol, l-ambjent u s-sigurtà. Għalhekk, din tgħin biex jigi żgurat li jkun hemm kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni mal-offerenti, l-oġġetti u s-servizzi tal-UE. Din il-gwida tibni fuq il-Komunikazzjoni “Nagħmlu l-Akkwist Pubbliku jaħdem fl-Ewropa u għaliha”⁶, li stabbilixxet sħubija wiesgħha mal-Istati Membri bil-ġhan li tittejjeb l-effikaċja tal-akkwist pubbliku. L-ġħarfien dwar l-opportunitajiet ipprovduti mill-qafas legali eżistenti u l-użu tagħhom se jgħinu biex jissaħħa is-Suq Uniku u jikkontribwixxu għal kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni fis-suq tal-akkwist tal-UE.

Qafas legali

Il-qafas tal-akkwist pubbliku huwa stabbilit f'għadd ta' strumenti. Skont it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE)⁷, l-akkwist pubbliku fl-UE huwa soġġett għall-principji bażiċi tat-trasparenza, it-trattament ugwali u n-nondiskriminazzjoni. Id-direttivi dwar l-akkwist pubbliku jistabbilixxu regoli minimi armonizzati dwar l-akkwist pubbliku. Dawn ir-regoli jirregolaw il-mod kif l-awtoritajiet pubblici u certi operaturi tal-utilitajiet pubblici jixtru oġġetti, xogħliljet u servizzi. Dawn ir-regoli huma trasposti fil-leġiżlazzjoni nazzjonali u japplikaw għal offerti li l-valur monetarju tagħhom jaqbeż certu ammont. Ir-regoli proċedurali japplikaw għal kull akkwist individwali irrispettivament mill-origini ta' offerent.

Fil-kuntest internazzjonali, it-trattati konklużi mill-UE jiddefinixxu min għandu aċċess iggarantit għas-suq tal-akkwist tal-UE. It-trattat principali rilevanti huwa l-Ftehim dwar l-Akkwisti Pubblici (GPA)⁸, li jifta is-suq tal-akkwist tal-UE lill-partijiet l-oħra għall-ftehim. Barra minn hekk, diversi Ftehimiet ta' Kummerċ Hieles (FTA) tal-UE fihom kapitoli dwar l-akkwist. Din il-gwida ma tissostitwixx il-leġiżlazzjoni rilevanti dwar l-akkwist pubbliku u m'għandhiex tintiehem bħala manwal tal-istruzzjonijiet dwar “kif għandhom jiġu osservati r-rekwiżi stabbiliti fil-leġiżlazzjoni”. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea biss hija kompetenti biex tipprovi interpretazzjoni definitiva u vinkolanti tad-dritt tal-Unjoni⁹. Il-gwida hija mingħajr preġudizzju għall-obblighi internazzjonali tal-UE fir-rigward tas-ħab kummerċjali tagħha.

⁵ Il-proposta emendata għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-aċċess ta' prodotti u servizzi minn pajjiżi terzi għas-suq intern tal-akkwist pubbliku tal-Unjoni, u l-proċeduri li jappoġġaw in-neozjati marbuta mal-aċċess ta' prodotti u servizzi mill-Unjoni għal swieq tal-akkwist pubbliku ta' pajjiżi terzi, COM (2016)34 final.

⁶ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni “Nagħmlu l-Akkwist Pubbliku jaħdem fl-Ewropa u għaliha”, COM(2017) 572 final.

⁷ Verżjoni kkonsolidata tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, GU C 326, 26.10.2012.

⁸ https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_gpa_e.htm

⁹ Id-dokument mhuwiex legalment vinkolanti. Filwaqt li d-dokument b'mod okkażjonali jagħmel parafrazi tad-dispożizzjoni jist-ġiġi minn jidher. Iddi jippej jaġi minn id-dokument jista' jinftiehem li qed jinterpretar l-leġiżlazzjoni tal-UE, mhuwiex maħsub sabiex iżid jew inaqqa id-drittijiet u l-obblighi stabbiliti f'dik il-leġiżlazzjoni. Sa fejn id-dokument jista' jinftiehem li qed jinterpretar l-leġiżlazzjoni tal-UE, ta' min jinnotta li hija l-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea biss li hija kompetenti li tagħti interpretazzjoni legalment vinkolanti tad-dritt tal-Unjoni. L-eżempji msemmija f'dan id-dokument ma ġewx ivverifikati għall-konformità mad-dritt tal-Unjoni.

1. L-aċċess tal-offerenti u l-oġġetti ta' pajjiżi terzi għas-suq tal-akkwist pubbliku tal-UE

L-Artikolu 25 tad-Direttiva 2014/24/UE

Sakemm huma koperti mill-Annessi 1, 2, 4 u 5¹⁰ u n-Noti Ĝeneralni għall-Appendici I tal-Unjoni Ewropea għall-GPA u minn ftehimiet internazzjonali oħra li l-Unjoni hija marbuta bihom, l-awtoritajiet kontraenti għandhom jagħtu trattament lix-xogħliljet, provvisti, servizzi u operaturi ekonomiċi tal-firmatarji għal dawk il-ftehimiet li ma jkunx inqas favorevoli mit-trattament li jingħata lix-xogħliljet, provvisti, servizzi u operaturi ekonomiċi tal-Unjoni.

L-UE ssegti b'mod attiv il-ftuħ ta' opportunitajiet ta' akkwist għall-kumpaniji Ewropej billi tippromwovi l-ftuħ reċiproku tas-swieq tal-akkwisti ta' pajjiżi terzi. F-neozjati internazzjonali, l-UE appoġġjat l-adozzjoni usa' ta' kriterji tal-kwalità fosthom aspetti ambjentali, soċjali, tax-xogħol u tal-innovazzjoni u ftuħ ambizzjuż tas-swieq internazzjonali tal-akkwisti.

L-UE impenjat ruħha f'diversi ftehimiet internazzjonali (bħall-Ftehim dwar l-Akkwisti Pubblici u l-Ftehimiet bilaterali ta' Kummerċ Hieles b'Kapitoli dwar l-Akkwist), biex tagħti aċċess għas-suq tal-akkwist pubbliku tagħha għal certi xogħliljet, provvisti, servizzi u operaturi ekonomiċi ta' diversi pajjiżi terzi.

Għaldaqstant, id-direttivi dwar l-akkwist pubbliku jipprevedu li x-xerrejja pubblici fl-UE għandhom jagħtu lix-xogħliljet, il-provvisti, is-servizzi u l-operaturi ekonomiċi tal-firmatarji għal dawk il-ftehimiet trattament li ma jkunx inqas favorevoli mit-trattament li jingħata lix-xogħliljet, il-provvisti, is-servizzi u l-operaturi ekonomiċi tal-UE, sa fejn ikunu koperti minn dawn il-ftehimiet¹¹.

Lil hinn minn dak l-obbligu, l-operaturi ekonomiċi minn pajjiżi terzi li m'għandhom l-ebda ftehim li jipprevedi l-ftuħ tas-suq

tal-akkwist tal-UE jew li l-oġġetti, is-servizzi u x-xogħliljet tagħhom mhumiex koperti minn tali ftehim m'għandhomx aċċess iggarantit għall-proċeduri tal-akkwist fl-UE u jistgħu jiġi eskluzi.

1.1 Ftehimiet Internazzjonali dwar l-Akkwisti u Strumenti għal Akkwist Internazzjonali

Ftehim dwar l-Akkwisti Pubblici (GPA)

Il-Ftehim dwar l-Akkwisti Pubblici li ġie konkluż fil-qafas tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (WTO) jippermetti lill-operaturi mid-19-il shab partecipanti l-oħra tad-WTO biex jipprezentaw offerti għal certi kuntratti pubblici fl-UE, u biex il-kumpaniji tal-UE jipprezentaw offerti għal kuntratti tad-19-il shab l-oħra tad-WTO.

Ftehimiet Bilaterali ta' Kummerċ Hieles

L-UE kkonkludiet ftehimiet ta' kummerċ hieles (FTAs) ma' pajjiżi madwar id-dinja, li jagħtu lill-kumpaniji tal-partijiet aċċess aħjar għas-suq tas-swieq tal-akkwist pubbliku ta' xulxin.

Pereżempju, dan huwa l-każ fir-rigward tal-ftehimiet kummerċjali reċenti mal-Kanada u l-Ġappun.

Jekk ix-xerrejja pubblici jirċievu offerta minn operatur ekonomiku mhux tal-UE, dawn għandhom jivverifikaw jekk l-offerta hijiex koperta minn ftehimiet internazzjonali dwar l-akkwisti li ġew iffirmati mill-UE, bħall-GPA jew l-FTAs biex jiġi ddeterminat jekk l-offerent għandux aċċess iggarantit għal dan l-akkwist.

¹⁰ Skont it-test attwali tal-GPA, l-Annessi rilevanti msemmija fl-Artikolu 25 issa jikkorrispondu għal 1, 2, 4, 5, 6 u 7.

¹¹ Ara f'dan ir-rigward l-Artikolu 25 tad-Direttiva 2014/24/UE u l-Artikolu 43 tad-Direttiva 2014/25/UE.

Bħalissa, 20 parti huma parti mill-GPA: l-UE firrigward tat-28 Stat Membru tagħha; l-Armenja; l-Australja; il-Kanada; it-Tajpej Ċiniż; Hong Kong (ic-Ċina); l-Izlanda; l-İzraeļ; il-Ġappu; il-Liechtenstein; il-Montenegro; il-Moldova; in-Norveġja; New Zealand; il-Korea t-Isfel; Singapore; l-İżvizzera; l-Ukrajna; l-Istati Uniti; u n-Netherlands (fir-rigward ta' Aruba).

Il-GPA u l-kapitoli dwar l-akkwist pubbliku tal-FTAs ma japplikawx b'mod awtomatiku għall-akkwist pubbliku kollu tal-partijiet. Il-GPA u l-FTAs jikkonsistu f'żewġ partijiet:

- a) test legali b'regoli dwar il-principji u l-proċeduri u
- b) l-iskedi ta' kopertura ta' kull parti.

L-iskedi ta' kopertura jiddeterminaw liema entitajiet pubblici għandhom jikkonformaw mar-regoli miftiehma u sa liema estent l-akkwist tagħhom tal-oġġetti u s-servizzi huwa miftuh għall-partecipazzjoni ta' operaturi ekonomiċi (u l-oġġetti u s-servizzi tagħhom) tal-partijiet l-oħra tal-GPA jew tas-shab l-oħra tal-FTA.

Huma koperti biss l-akkwisti li jaqbżu l-valuri limiti spċifikati indikati fl-iskedi ta' kopertura ta' kull parti.

L-iskedi ta' kopertura tas-suq tal-UE huma spċifikati fl-Annessi tagħha tal-Appendici i tal-GPA u fl-Annessi rilevanti tal-FTAs rispettivi. Billi jivverifika dawn is-sorsi, ix-xerrej pubbliku jista' jiddetermina jekk offerent (jew l-oġġetti u s-servizzi tiegħu) għandux aċċess iggarantit għall-akkwist tiegħu.

Permezz tal-FTAs tagħha, l-UE tippromwovi l-użu ta' kunsiderazzjonijiet ambjentali, soċjali u dawk relatati max-xogħol, dment li jiġu applikati b'mod mhux diskriminatorju. Dawk il-ftehimiet jikkontribwixxu għall-ftuħ ulterjuri tas-swieq tal-akkwist tal-UE u ta' pajjiżi terzi.

Fil-każ tal-Ftehimiet ta' Kummerċ Hieles (FTAs), l-awtoritatiet kontraenti għandhom isegwu proċess ta' verifika simili firrigward tal-kopertura tal-akkwist maħsub. L-UE inkludiet regoli dwar l-akkwist pubbliku u impenji relatati mal-aċċess għas-suq f'hafna mill-FTAs tagħha. Fil-maġgoranza tal-każijiet, l-FTAs huma bbażati fuq l-istruttura tal-GPA.

L-Instrument għal Akkwist Internazzjonali

Il-Kummissjoni pproponiet l-Instrument għal Akkwist Internazzjonali (IPI)¹² biex trawwem ir-reċiproċità u tippordi mezz ta' pressjoni sabiex tinneozja ma' pajjiżi terzi l-ftuħ tas-swieq tal-akkwist tagħhom għan-negożju tal-UE. Hemm htiegħa čara biex ikun hemm tali pressjoni sabiex jiġu miġġielda l-miżuri diskriminatory u l-ġħeluq totali tas-suq.

Din hija r-raġuni għaliex fil-21 ta' Marzu 2019, il-Kunsill Ewropew talab fil-konklużjonijiet tiegħi '(...) biex jitkomplew id-diskussionijiet dwar l-Instrument għal Akkwist Internazzjonali tal-UE¹³.

1.2 Regoli u ftehimiet spċifici għas-settur u għall-proġett

Ftehimiet intergovernattivi

Il-ftehimiet internazzjonali ma' pajjiżi terzi jistgħu jinklu regoli spċifici dwar l-akkwist dment li jkunu konformi mal-principji tat-Trattat dwar it-trasparenza, it-trattament indaq u n-nondiskriminazzjoni.

Is-settur tal-utilitajiet

Fis-settur tal-utilitajiet, ix-xerrejja pubblici jistgħu jirrifutaw offerti għal kuntratti ta' provvisti jekk aktar minn 50 % tal-prodotti jkunu joriginaw minn certi pajjiżi terzi.

Id-difiża u s-sigurtà

Għall-akkwisti fil-qasam tad-difiża u s-sigurtà, l-Istati Membri jibqgħu liberi li jiddeċiedu jekk għandhomx jippermettu li-x-xerrejja pubblici jaċċettaw offerenti barranin.

1.2.1 L-akkwist organizzat skont ftehimiet intergovernattivi

F'każijiet spċifici u għal proġetti konkreti, l-Istati Membri jistgħu jippjanaw li jagħtu kuntratti abbaži ta' ftehimiet internazzjonali ma' pajjiżi terzi li għandhom reġimi ta' akkwist differenti meta mqabbla mal-qafas Ewropew.

Il-proċeduri tal-akkwisti skont tali ftehimiet huma eżentati mil-leġiżlazzjoni tal-UE dwar l-akkwist pubbliku b'ċerti

¹² Il-proposta emodata għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-aċċess ta' prodotti u servizzi minn pajjiżi terzi għas-suq intern tal-akkwist pubbliku tal-Unjoni, u l-proċeduri li jappoġġaw in-negożjati marbuta mal-aċċess ta' prodotti u servizzi mill-Unjoni għal swieq tal-akkwist pubbliku ta' pajjiżi terzi, COM (2016)34 final.

¹³ Laqgħa tal-Kunsill Ewropew tal-21 u t-22 ta' Marzu 2019, EUCO 1/19.

kundizzjonijiet stipulati fid-Direttivi u dment li r-regoli specifiċi dwar l-akkwist tal-ftehim internazzjonali jkunu jikkonformaw bis-sħiħ mat-Trattat tal-UE, speċjalment mal-principji tat-trasparenza, it-trattament indaqs u n-nondiskriminazzjoni. Tali ftehimiet għandhom jiġu mgħarrfa lill-Kummissjoni.

L-akkwisti li jiġu organizzati skont tali ftehim internazzjonali għandhom jikkonformaw mal-principji tat-Trattat tal-UE, inkluża pubblikazzjoni xierqa u miftuħa, filwaqt li jagħtu lill-kumpaniji kollha, irrispettivament mill-post ta' stabbiliment jew il-pajjiż ta' origini tagħhom, il-possibbiltà li jippartecipaw. Għotja dirett, li min-natura tagħha stess ma tiżgurax it-trasparenza u l-kompetizzjoni, hija inkompatibbli ma'dawn il-principji fundamentali.

F'dan il-kuntest estern, l-ebda ftehim internazzjonali li jiġi konkluz bejn Stat Membru u pajjiż terz wieħed jew aktar ma jista' jikkostitwixxi bażi biex jingħataw kuntratti b'mod dirett lil pajjiż terzi jew lill-operaturi ekonomiċi tagħhom. Dan ikun inkompatibbli mal-kompetenza esklussiva tal-UE fir-rigward tal-politika kummerċjali komuni u l-principji bažiċi tat-Trattati tal-UE dwar l-akkwist pubbliku. Kundizzjonijiet ta' finanzjament favorevoli għall-proġett jistgħu wkoll ma jikkostitwixx il-baži għal għoti dirett.

1.2.2 Miżuri fis-settur tal-utilitajiet

L-Artikolu 85 tad-Direttiva 2014/25/UE - Offerti li jinkludu prodotti li jorġinaw f'pajjiż terzi

1. Dan l-Artikolu għandu jaapplika għal offerti li jkopr prodotti li jorġinaw f'pajjiż terzi li magħhom l-Unjoni ma kkonkludietx, la f'livell multilaterali u lanqas bilaterali, ftehim li jiżgura aċċess

komparabbi u effettiv għal impriżi tal-Unjoni għas-swieq ta' dawk il-pajjiż terzi. Huwa għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-obbligi tal-Unjoni jew tal-Istati Membri tagħha fir-rigward ta' pajjiż terzi.

2. *Kwalunkwe offerta pprezentata għall-għalli-ġħoti ta' kuntratt ta' provvista tista' tiġi miċħuda fejn il-proporzjon tal-prodotti li jorġinaw f'pajjiż terzi, kif stabbilit f'konformità mar-Regolament(UE) Nru 952/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, jaqbeż il-50 % tal-valur totali tal-prodotti li jikkostitwixx l-offerta. Ghall-finijiet ta' dan l-Artikolu, softwar li jintuża f'tagħmir tan-netwerk tat-telekomunikazzjoni għandu jitqies bħala prodotti.*

3. *Soġġett għat-tieni subparagrafu ta' dan il-paragrafu, fejn żewġ offerti jew aktar ikunu ekwivalenti fid-dawl tal-kriterji tal-ġħoti ta' kuntratt definiti fl-Artikolu 82, għandha tingħata preferenza lil dawk l-offerti li ma jistgħux jiġi rifiutati skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu. Il-prezzijiet ta' dawk l-offerti għandhom jitqiesu ekwivalenti għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, jekk id-differenza fil-prezz ma taqqiż ix-3 %. Madankollu, offerta ma għandhiex tigi ppreferuta minn oħra skont l-ewwel subparagrafu fejn l-aċċettazzoni tagħha tkun tobbliga lill-entità kontraenti li takkwista tagħmir li għandu karatteristiċi teknici differenti minn dawk ta' tagħmir eżistenti, li jirriżulta f'inkompatibbiltà, diffikultajiet teknici fl-operat u l-manutenzjoni, jew spejjeż sproportionati.*

4. *Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, dawk il-pajjiż terzi li qħalihom il-benefiċċju tad-dispożizzjoni jiet ta' din id-Direttiva jkunu ġew estiżi b'Deċiżjoni tal-Kunsill f'konformità mal-paragrafu 1 ma għandux jittieħed kont tagħhom meta jigi stabbilit il-proporzjon, imsemmi fil-paragrafu 2, tal-prodotti li jorġinaw f'pajjiż terzi.*

L-Artikolu 43 tad-Direttiva 2014/25/UE ma jagħtix aċċess iggarantit għas-suq tal-akkwist tal-UE lill-operaturi kollha minn pajjiż terzi. Barra minn hekk, dan jipprevedi regim spċificu għall-offerti li jkunu jinkludu prodotti li jorġinaw minn pajjiż terzi. Dan huwa stabbilit fl-Artikolu 85 tad-Direttiva 2014/25/UE.

Ix-xerrejja pubbliċi li joperaw fis-setturi tal-ilma, tal-energija, tat-trasport u tas-servizzi postali jistgħu jirrifjutaw offerti għal kuntratti ta' provvisti, jekk il-proporzjon tal-prodotti li jorġinaw f'pajjiż terzi terz ikun jaqbeż il-50 % tal-valur totali tal-prodotti li jikkostitwixx l-offerta.

Dan ir-regim jaapplika biss għal prodotti li jorġinaw minn pajjiż terzi li mhumiex koperti bi ftehim li jiżgura aċċess komparabbi u effettiv għall-intrapriżi tal-UE għas-swieq ta' dawn il-pajjiż terzi.

Jekk, minflok ma jirrifjuta tali offerta, xerrej pubbliku jippermetti li din tipparteċipa fil-proċess tal-akkwist, ix-xerrej pubbliku huwa meħtieġ jagħti preferenza lil offerti ekwivalenti li jkollhom inqas minn 50 % tal-prodotti joriginaw minn pajjiżi terzi¹⁴. Ix-xerrej pubbliku mhuwiex meħtieġ jagħti tali preferenza, jekk dan ikun jobbliga lill-entità kontraenti takkwista tagħmir li jkollu karatteristiċi teknici differenti minn dawk ta' tagħmir eżistenti, li jirriżulta f'inkompatibbiltà, diffikultajiet teknici fl-operat u l-manutenzjoni, jew spejjeż sproporzjonati.

Reċentement, xerrej pubbliku uža l-flessibbiltà li tinsab fl-Artikolu 85 tad-Direttiva dwar l-Utilitajiet biex jitlob mill-offerenti dikjarazzjonijiet dwar l-origini tal-prodotti tiegħu. Peress li aktar minn 50 % tal-prodotti kienu joriginaw minn pajjiżi terzi koperti mid-dispozizzjoni, dan irrifjuta l-offerta rispettiva.

Il-Premessa (18) tad-Direttiva 2009/81/UE:

Il-kuntratti relatati ma' armi, munizzjon u materjal tal-gwerra li jingħataw minn awtoritajiet/entitajiet kontraenti li joperaw fil-qasam tad-difiża huma eskużi mill-kamp tal-applikazzjoni tal-Ftehim dwar l-Akkwisti Pubblici (GPA) li ġie konkluz fil-qafas tal-Organizzazzjoni Dinija tal-Kummerċ. Il-kuntratti l-oħra koperti minn din id-Direttiva huma eskużi wkoll mill-applikazzjoni tal-GPA permezz tal-Artikolu XXIII¹⁵ tiegħu. [...]

Din l-eskużjoni tfisser ukoll li fil-kuntest specifiku tas-swieq tad-difiża u s-sigurtà, l-Istati Membri jżommu s-setgħa li jiddeċiedu jekk l-awtorità/entità kontraenti tagħhom tistax thall operaturi ekonomiċi minn pajjiżi terzi jipparteċipaw fil-proċeduri tal-ghoti tal-kuntratti. Għandhom jieħdu dik id-deċiżjoni għal ragunijiet ta' valur ghall-flus, filwaqt li jirrikonox Xu l-ħtieġa ta' Baži Industrijali u Teknoloġika tad-Difiża Ewropea li tkun kompetittiva fil-livell globali, l-importanza ta' swieq miftuha u ġusti, u l-ksib ta' beneficiċċi reciproc. L-Istati Membri għandhom jagħmlu pressjoni bix ikun hawn swieq dejjem aktar miftuha. Is-shab tagħhom għandhom jru wkoll ftuħ, fuq il-baži ta' regoli miftiema internazzjonalment, b'mod partikolari fir-rigward tal-kompetizzjoni miftuha u ġusta.

1.2.3 Xiri fl-oqsma tad-difiża u tas-sigurtà

Ix-xiri ta' oġġetti u ta' servizzi fis-setturi tad-difiża u s-sigurtà ta' spiss ikun ta' natura sensittiva. Ir-rekwiżiti specificiċi għal tali xiri huma stabbiliti fid-Direttiva 2009/81/KE¹⁶ fil-kuntest tal-ħtieġa tal-Istati Membri li jiżguraw is-sigurtà tal-provvista kif ukoll il-protezzjoni ta' informazzjoni kklassifikata.

Għax-xiri li jsir skont id-direttiva dwar l-akkwist fil-qasam tad-difiża u s-sigurtà, huwa f'idejn kull Stat Membru li jiddefinixxi fir-regoli nazzjonali tiegħu¹⁷ fir-rigward ta' jekk ix-xerrejja pubblici tagħhom jistgħux jippermettu lil operaturi ekonomiċi minn pajjiżi terzi jipparteċipaw fil-proċeduri tal-ghoti tal-kuntratti¹⁸. Jekk ix-xerrejja pubblici jiddeċiedu li ma jippermettux lil operaturi ekonomiċi jew oġġetti minn pajjiżi terzi, dawn digħi jistgħu jindikaw tali restrizzjoni ġenerali fl-avviż dwar kuntratt u fid-dokumenti tal-offerta. Inkella, dawn jistgħu jaġħżlu li jirrifjutaw dawn l-offerti b'mod individwali fid-deċiżjoni dwar l-ghoti. Fil-każ tal-ahħar, ix-xerrejja pubblici għandhom jindikaw fid-dokumenti tal-offerta li jirriżervaw id-dritt li jirrifjutaw offerti għal raġunijiet ta' difiża u sigurtà.

¹⁴ Qari kkombinat tal-Artikolu 85(1) mal-Artikolu 85(2) tad-Direttiva 2014/25/UE.

¹⁵ Skont it-test attwali tal-GPA, id-dispozizzjonijiet rilevanti m'għadhomx inklużi fl-Artikolu XXIII iżda fl-Artikolu III.

¹⁶ GU Nru. 216 tal-20.8.2009, p. 76.

¹⁷ L-Istati Membri għandhom jieħdu dik id-deċiżjoni għal raġunijiet ta' valur ghall-flus, filwaqt li jirrikonox Xu l-ħtieġa ta' Baži Industrijali u Teknoloġika tad-Difiża Ewropea li tkun kompetittiva fil-livell globali, l-importanza ta' swieq miftuha u ġusti, u l-ghan li jinkisbu beneficiċċi reciproc. Dik id-deċiżjoni tista' tkun ukoll selettiva, jiġifieri tippermetti biss operaturi ekonomiċi mill-pajjiżi kollha tal-GPA jew uħud minnhom, iżda mhux minn pajjiżi terzi oħra (pajjiżi mhux taż-ŻEEL li mhumiex membri tal-GPA u li magħħom l-UE m'għandha l-ebda ftehim bilaterali dwar il-ftuħ ta' swieq tal-akkwisti pubblici).

¹⁸ Ara t-tieni paragrafu tal-Premessa 18 tad-Direttiva 2009/81/KE.

Sabiex jipprotegu l-interessi specifici tagħhom fil-qasam tas-sigurtà, ix-xerrejja pubbliċi jistgħu wkoll jieħdu miżuri oħra:

- Dawn jistgħu jitolbu lill-offerenti jipprovd u approvazzjonijiet ta' sigurtà nazzjonali u jaċċettaw approvazzjonijiet ta' sigurtà barranin biss jekk ikunu rikonoxxuti bħala ekwivalenti, abbaži tal-livell tal-kooperazzjoni fil-qasam tal-intelligence bejn il-pajjiżi kkonċernati.
- Dawn jistgħu jirrikjedu certifikati minn offerenti barranin li jiżguraw li t-trasport tat-tagħmir sejkun permess, fosthom forniment addizzjonali f'sitwazzjonijiet ta' kriżi.
- Dawn jistgħu jitolbu wkoll lill-offerenti jaġħmlu impenji dwar l-aċċess għal informazzjoni kklassifikata u l-kunfidenzjalità tagħha.
- Dawn jistgħu jirrikjedu li l-fornituri u s-soluzzjonijiet ikunu konformi ma' rekwiziti addizzjonali li jirriżultaw minn legiżlazzjonijiet specifici dwar is-sigurtà. Pereżempju fil-qasam taċ-ċibersigurtà, id-Direttiva dwar is-Sigurtà tan-Netwerks u l-Informazzjoni¹⁹ tħalli miżuri li jiżguraw livell għoli komuni ta' sigurtà tas-sistemi tan-netwerks u tal-informazzjoni madwar l-Unjoni.

Ix-xerrejja pubbliċi jistgħu jitolbu lill-kuntratturi biex jifthu l-katina tal-provvista tagħhom għal offerti kompetitivi. Dan jista' jippermetti li atturi ġodda jissieħbu fil-katina tal-provvista²⁰.

Għal certu xiri eċċeżzjonali fil-qasam tad-difiża u s-sigurtà, l-interessi tas-sigurtà nazzjonali jkunu f'riskju. Xi kuntratti jeħtiegu tali rekwiziti estremament esigenti fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista, jew huma daqstant kunkfidenzjal u importanti għas-sovranità nazzjonali li d-dispozizzjonijiet specifici tad-Direttiva 2009/81/KE jistgħu ma jkunux bizzarejjed biex jiġi ssalvagħwardjati l-interessi essenzjali fil-qasam tas-sigurtà tal-Istat Membru.

Għal tali xiri, l-Artikolu 346 tat-TFUE jipprevedi deroga li tippermetti lill-Istati Membri jagħtu kuntratti mingħajr ma japplikaw ir-regoli tad-Direttiva²¹. L-Istati Membri għandhom

jivvalutaw fuq baži ta' każ b'każ jekk din l-esklużjoni tistax tiġi applikata, filwaqt li jiddefinixxu l-interessi essenzjali inkwistjoni fil-qasam tas-sigurtà u jevalwaw il-ħtieġa ta' miżura specifika, billi jqis u l-principju tal-proporzjonalità u l-ħtieġa għal interpretazzjoni stretta ta' tali deroga²².

1.3 F'termini prattiċi

Ftehimiet internazzjonali dwar l-akkwisti

- Ix-xerrejja pubbliċi għandhom jivverifikaw jekk offerent minn pajjiż terz huwiex kopert mill-GPA jew minn ftehim bilaterali. Jekk ma jkunx kopert, dan m'għandux aċċess iggarantit għall-proċeduri ta' akkwist fl-UE.

Akkwisti skont ftehimiet intergovernattivi

- L-akkwisti għandhom jirrispettaw il-principji tat-Trattat dwar it-trasparenza, it-trattament uguali u n-nondiskriminazzjoni.
- Il-kuntratti ma jistgħux jingħataw direttament skont tali ftehimiet.

Akkwisti skont id-Direttiva dwar l-utilitajiet

- Ix-xerrejja pubbliċi għandhom jivverifikaw jekk aktar minn 50 % tal-prodotti offruti f'kuntratt ta' provvista joriginawx minn pajjiżi terzi.
- Jekk dawn il-pajjiżi terzi ma jkunux koperti mill-GPA jew minn ftehim bilaterali, l-offerta tista' tiġi rrifutata.

Akkwisti fil-qasam ta-difiża u s-sigurtà

- Dawn l-akkwisti mhumiex inklużi fil-GPA jew fi-ftehimiet bilaterali eżistenti.
- Ix-xerrejja pubbliċi mhumiex obbligati jagħtu aċċess lil operaturi minn pajjiżi terzi.

¹⁹ Id-Direttiva 2016/1148/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Lulju 2016 dwar miżuri għal livell għoli komuni ta' sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni madwar l-Unjoni.

²⁰ L-Artikolu 21 tad-Direttiva 2009/81/KE.

²¹ Id-definizzjoni tal-interessi essenzjali tagħhom fil-qasam tas-sigurtà hija r-responsabbiltà unika tal-Istati Membri, kif iddiċċi kien fil-Premessa 16 tad-Direttiva (ara wkoll is-sentenza tat-30 ta' Settembru 2003 fil-Kawża T-26/01).

²² Ara s-sentenza tal-QGħadha tat-13 ta' Diċembru 2007 fil-Kawża C-337/06 Bayerischer Rundfunk, punt 64.

2. Offerti baxxi aktar min-normal

L-Artikolu 69 tad-Direttiva 2014/24/UE

1. L-awtoritajiet kontraenti għandhom jitkolu lill-operaturi ekonomici biex jispiegaw il-prezz jew il-kostijiet proposti fl-offerta meta l-offerti jkunu jidhru baxxi aktar min-normal fir-rigward tax-xogħliljet, il-provvisti jew ls-servizzi.
2. L-ispiegazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 jistgħu jkunu relatati b'mod partikolari ma':
 - (a) l-ekonomija tal-process ta' manifattura, tas-servizzi pprovduti jew tal-metodu ta' kostruzzjoni;
 - (b) is-soluzzjonijiet tekniċi magħżula jew kwalunkwe kundizzjoni eċċeżzjonalment favorevoli disponibbli għall-offerent għall-forniment ta' prodotti jew servizzi jew għat-twettiq tax-xogħol;
 - (c) l-oriġinalità tax-xogħol, provvisti jew servizzi proposti mill-offerent;
 - (d) konformità mal-obbligi msemmijin fl-Artikolu 18(2);
 - (e) konformità mal-obbligi msemmijin fl-Artikolu 71;
 - (f) il-possibbiltà li l-offerent jikseb għajnejna mill-Istat.
3. L-awtorità kontraenti għandha tivvaluta l-informazzjoni pprovduta billi tikkonsulta lill-offerent. Din tista' tiċħad l-offerta biss fejn l-evidenza pprovduta ma tagħix tħażżej ġustifikazzjoni sodisfacenti tal-livell baxx tal-prezz jew tal-kostijiet proposti, filwaqt li tqis l-elementi msemmija fil-paragrafu 2. L-awtoritajiet kontraenti għandhom jiċħdu l-offerta, fejn ikunu stabbilixxew li l-offerta hija baxxa aktar min-normal għax ma tikkonformax mal-obbligi applikabbli msemmija fl-Artikolu 18(2).

Għax-xerrejja pubbliċi, il-fatt li jidentifikaw, jinvestigaw u jirrifjutaw offerti baxxi aktar min-normal huwa mezz biex jiġi żgurati kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni.

Meta jkunu qed ifasslu l-ispeċifikazzjonijiet tal-offerta tagħhom, ix-xerrejja pubbliċi għandhom iqis u kif xieraq il-prezz jew il-kostijiet mistennija tal-oġġetti jew tas-servizzi. L-istima tax-xerrejja pubbliċu għandha tqis il-kriterji kollha

stabbiliti fid-dokumenti tal-offerta, fosthom ir-rekiżi dwar l-eżekuzzjoni ta' kuntratt u l-kriterji dwar l-għażla u l-għoti.

Kalkolu bir-reqqa qabel ma titnieda l-procedura tal-akkwist jevita diffikultajiet fi stadju aktar tard. L-informazzjoni fid-dokumenti tal-offerta dwar l-ordni ta' kobor, anke f'termini monetarji, li x-xerrej pubbliku jistenna tista' tagħti indikazzjoni tajba lill-offerenti dwar il-livell ta' kwalità mistenni u tevita li jiġi pprezentati offerti mhux adattati.

Wara l-wasla tal-offerti, ix-xerrejja pubbliku għandu jevalwa jekk l-offerti jidhru li ġew ikkalkolati b'mod raġonevoli. Pereżempju, il-prezz jew il-kostijiet offruti f'offerta jistgħu jvarjaw mill-prezz jew il-kostijiet offruti minn offerenti oħra jew mill-istima propria tax-xerrej pubbliku, filwaqt li ma jkunu jipprezentaw l-ebda partikolarità meta mqabbla ma' offerti oħra li jiġi stabbiliti b'mod ċar id-differenza. Ix-xerrejja pubbliċi jistgħu jiddubitaw jekk l-offerta hijiex ekonomikament sostenibbli u tistax titwettaq skont ir-rekiżi tal-offerta u l-obbligli legali applikabbli, jew jekk l-offerta hijiex baxxa aktar min-normal.

Kun af il-prezz

- L-għarfiem dwar is-suq huwa essenziali
- Kun af il-prezz ta' akkwisti preċedenti
- Ikkonsulta ma' speċjalisti u xerrejja oħra

2.1 L-identifikazzjoni ta' offerti baxxi aktar min-normal

Id-direttivi ma jiprovdut definizzjoni ta' x'jikkostitwixxi offerta baxxa aktar min-normal, u lanqas metodu spċificu biex jiġi kkalkolat livell limitu li jitqies bħala anomalija. Xi Stati Membri stabbilixxew metodi volontarji jew obbligatorji. L-Istati Membri huma liberi li jistabbilixxu regoli jew metodi nazzjonali li għandhom jintużaw biex jiġi identifikati offerti li huma ssuspettati bħala baxxi aktar min-normal, dment li

dawn ir-regoli jkunu oġgettivi u mhux diskriminatory²³. Dawn jistgħu applikaw metodi aritmetici, abbaži ta' valutazzjoni tad-devjazzjoni ta' offerta mill-prezz medju tal-offerti kollha²⁴ jew mill-valur stmat proprij tax-xernej pubbliku tal-akkwist. Metodu validu jista' jkun ukoll li ssir referenza għad-differenza bejn l-aktar offerti baxxi u t-tieni l-aktar offerti baxxi. Tali regoli jistgħu jinkludu livelli limiti perċentwali spċifici li għandhom jiġu applikati biex jiġu identifikati offerti baxxi aktar min-normal. F'każ li l-liġi nazzjonali ma tkun stabbilixxiet metodu, ix-xerrejja pubblici jistgħu jistabbilixxu huma stess metodi trasparenti u mhux diskriminatory.

L-offerti jistgħu jidhru baxxi aktar min-normal fir-rigward ta' kwalunkwe wieħed mill-parametri u mill-kriterji tal-ġhoti rilevanti. Pereżempju, dan jista' jkun il-każ jekk ir-relazzjoni bejn il-kwalità offruta u l-prezz tkun suspettuża.

Meta xerrej pubbliku jircievi offerta li jissuspetta li hija baxxa aktar min-normal, dan għandu obbligu legali li jitlob spiegazzjoni tal-prezz offrut mill-operatur ekonomiku kkonċernat²⁵. Ix-xerrej pubbliku ma jistax jirrifjuta offerta mingħajr ma jkun ta lill-operatur ekonomiku l-opportunità li jiispjega u jiġiustika l-prezz. Dan jaġplika wkoll fir-rigward ta' metodi aritmetici li jintużaw biex jiġu identifikati offerti suspectu. Tali metodi ma jippermettux rifjut immedjat mingħajr ma ssir investigazzjoni.

L-identifikazzjoni ta' offerti baxxi aktar min-normal

IKKONTROLLA L-PARAMETRI KOLLHA TAL-OFFERTA

- L-offerta tidher li ġiet ikkalkolata b'mod raġonevoli?
- L-offerenti jista' jwettaq dak li qed jipproponi bil-prezz li qed jipproponi?
- Hemm metodu fil-pajjiż tiegħi li jgħi fl-identifikazzjoni, fil-valutazzjoni, u fl-evalwazzjoni?

M'intix konvint li l-offerta hija b'saħħiħtha?

2.2 L-investigazzjoni ta' offerti baxxi aktar min-normal

Bħala regola ġenerali, ix-xerrejja pubblici għandhom jitolbu lill-operatur ekonomiku juri s-solidità tas-supozizzjoni jiet jew il-prattiki teknici, ekonomici jew legali li jiffurmaw il-baži tal-offerta. Sabiex ikunu jistgħu jivvalutaw l-ispiegazzjoni jiet li

jingħataw mill-offerenti, ix-xerrejja pubblici għandhom jitbolu d-dettalji kollha li jqisu bħala xierqa²⁶. B'mod partikolari, il-ġurisprudenza tesīġi li x-xerrejja pubblici jitolbu bil-miktub id-dettalji tal-elementi fl-offerta ssuspettata b'anomalija, li qajmu dubbi dwar ix-xerrejja pubblici fil-każ partikolari²⁷. Dawn għandhom iqis b'mod speċjali l-kapaċċità tal-offerenti biex jissodisfa r-rekwiziti kollha tad-dokumenti tal-offerta, fosthom rekwiżiti dwar l-akkwist pubbliku soċjalment responsabbi u ekoloġiku, bil-prezz offrut.

Fil-principju, ix-xerrejja pubblici jistgħu jitolbu informazzjoni dwar il-kwistjonijiet kollha li jqisu bħala rilevanti biex jiġi vvalutat il-livell tal-prezz, jew tal-kost, propost. Skont id-Direttiva, dawk il-kwistjonijiet jistgħu jinkludu aspetti tal-ekonomija tal-proċess tal-manifattura, inklużi l-baži tal-kost offrut tul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu, is-soluzzjonijiet tekniċi jew l-originalità tal-offerta²⁸. Il-lista ta' tali eżempji mhijiex eżawrjenti.

Ix-xerrejja pubblici huma mħeġġa wkoll²⁹ jinvestigaw jekk l-offerta tikkonformax mal-obbligi applikabbi fl-oqsma tal-liġi ambjentali, soċjali u tax-xogħol stabbiliti mid-dritt tal-Unjoni, id-dritt nazzjonali, minn ftehimiet kollettivi jew mid-dispozizzjoni jiet tal-liġi internazzjonali tal-ambjent, soċjali u tax-xogħol elenkti fl-Anness X³⁰. Dawn l-obbligi jaġpli kollha direttament irrispettivament minn jekk ikunux inklużi fid-dokumenti tal-offerta.

L-ispiegazzjoni jiet li jinkalbu mill-offerenti jistgħu jkunu relatati wkoll ma' prattiki kummerċjali potenzjalment inġusti, bħall-eżistenza ta' sussidji barranin jew dumping li jxekkel is-suq intern. Meta jinvestigaw dwar prattiki kummerċjali inġusti, ix-xerrejja pubblici għandhom iqis b'mod speċjali l-offerti li joffru oġġetti jew servizzi minn pajjiżi terzi li l-prezzijiet u l-kostijiet tagħhom jistgħu jkunu distorti b'finanzjament appoġġjat mill-Istat. L-eżistenza ta' appoġġ finanzjarju minn Stat barrani tista' tifforma parti mill-valutazzjoni globali tal-viċċabbiltà tal-offerta.

L-offerenti għandu jipprovdli l-evidenza kollha meħtieġa biex tingħata spiegazzjoni suffiċjenti. Dan jista' jinkludi informazzjoni ddettaljata akkumpanjata minn dokumentazzjoni xierqa dwar il-proċess tal-produzzjoni, il-facilitajiet, il-kundizzjoni jiet soċjali, iċ-ċertifikati, l-istandardi ambjentali eċċi. Ir-raġunijiet ipprovduti mill-offerenti biex jiġiustika l-viċċabbiltà tal-offerta għandhom jikkonformaw mat-terimini tal-offerta inizjali³¹. F'dan ir-rigward, ix-xerrejja pubblici m'għandhomx jillimitaw lilhom infuħom biex jitolbu dikjarazzjoni jiet solenni mill-offerenti li beħsiebu jikkonforma ma' dawn l-obbligi.

²³ Ara l-punt 68 tas-sentenza fil-Kawżi Magħqouda C-285/99 u C-286/99, *Impresa Lombardini SpA*.

²⁴ Tali tqabbil "relativ" (fosthom l-offerti kollha sottomessi) jista' jiġi ppreferut f'każiżiet fejn l-ġħadd ta' offerti li jaslu jkun biżżejjed, minħabba li tali tqabbil x'aktar jirrifletti l-kundizzjoni jiet tas-suq bl-aħjar mod.

²⁵ QĞUE, il-Kawżi Magħqouda C-285/99 u C-286/99, punti 43 u 73.

²⁶ QĞUE, il-Kawżi Magħqouda C-285/99 u C-286/99, punti 43 u 55.

²⁷ QĞUE, il-Kawżi Magħqouda C-285/99 u C-286/99, punt 51.

²⁸ L-Artikolu 69(2) tad-Direttiva 2014/24/UE.

²⁹ L-Artikoli 69(2)(d) u 69(3).

³⁰ L-Artikolu 18(2) tad-Direttiva 2014/24/UE.

³¹ Qorti Generali, il-Kawża T-422/11, *Computer Resources International*, punt 87.

Fil-proċess tal-investigazzjoni, ix-xerrej pubbliku jista' jagħmel mistoqsijiet addizzjonali, speċjalment biex jivvaluta jekk l-informazzjoni pprovduta hijex awtentika. L-offerenti jista' jintalab ukoll jipprovd aktar dettalji dwar mistoqsijiet u aspetti li x-xerrej pubbliku ma jkunx identifika fit-talba iniziali tiegħu iżda li jkunu tqajmu b'rızultat tal-valutazzjoni tal-informazzjoni pprovduta.

L-investigazzjoni ta' offerti baxxi aktar min-normal

ITLOB INFORMAZZJONI MILL-OFFERENT

EŽEMPJI:

- L-offerent kif ikkalkula l-prezzijiet u l-kostijiet b'mod generali?
- L-offerent kif wasal għal prezz speċifiku għal oġgett speċifiku?
- Il-prezz jippermetti li jiġu ssodisfati r-rekwiżiti legali u kuntrattwali kollha?
- Il-prezz jippermetti li jiġu ssodisfati l-istandards tax-xogħol u ambjentali kollha?
- Kif inhi ffinanzjata l-offerta? Huwa sod, il-kalkolu?
- Tiddejjaqx titlob għal kwalunkwe informazzjoni li temmen li hija rilevanti.
- Itlob għal prova konkreta.

M'intix konvint mill-ispiegazzjoni tal-offerenti?

2.3 Ir-rifjut ta' offerti baxxi aktar min-normal

Ix-xerrej pubbliku jista' jirrifjuta offerta, mingħajr ma jkollu bżonn jaġħti prova ta' dan, meta, minkejja l-evidenza miġbura, huwa ma jkunx konvint li l-offerent se jkun jista' jezegwixxi l-kuntratt bil-prezz, jew bil-kost, offrut u skont id-dokumenti tal-offerta u l-obbligi legali kollha applikabbli.

Id-deċiżjoni tista' tkun ibbażata fuq element wieħed, jew fuq kombinazzjoni ta' fatturi, fosthom il-konformità ma' standards tax-xogħol u ambjentali u jekk l-ghajnuna mill-Istat

tkunx ingħatat jew le, li jwasslu għall-apprezzament finali tax-xerrej pubbliku.

Skont l-Artikolu 69(3) tad-Direttiva 2014/24/UE, ix-xerrejja pubbliċi huma obbligati jirrifjutaw offerta f'każijiet meta jistabbilixxu li l-prezz jew il-kostijiet baxxi aktar min-normal offrutti jirriżultaw min-nuqqas ta' konformità tal-offerenti mad-dritt obbligatorju tal-Unjoni jew nazzjonali, mal-ftehimiet kollettivi jew mad-dispożizzjonijiet internazzjonali fl-oqsma tal-liġi soċjali, tax-xogħol jew ambientali (l-Artikolu 18(2) tad-Direttiva 2014/24/UE f'kombinazzjoni mal-Anness X tad-Direttiva - ara wkoll it-taqsimha 2 ta' hawn fuq).

Ir-rifjut ta' offerti baxxi aktar min-normal

TRID TKUN KONVINT

- L-offerent għandu jipprova s-solidità tal-offerta tiegħu?
- L-offerent għamel dan għall-aspetti kollha li tlabb?
- Tqis li l-offerent jista' jissodisfa r-rekwiżiti KUNTRATTWALI KOLLHA għall-prezz propost?
- Jekk għad għandek dubji raġonevoli tista' tirrifjuta l-offerta
- Jekk tkun stabbilixxejt li l-offerta hija baxxa aktar min-normal minħabba li ma tikkonformax mal-obbligi legali skont l-Artikolu 18(2) tad-Direttiva 2014/24 din għandha tiġi rrifjutata

2.4 F'termini prattiċi

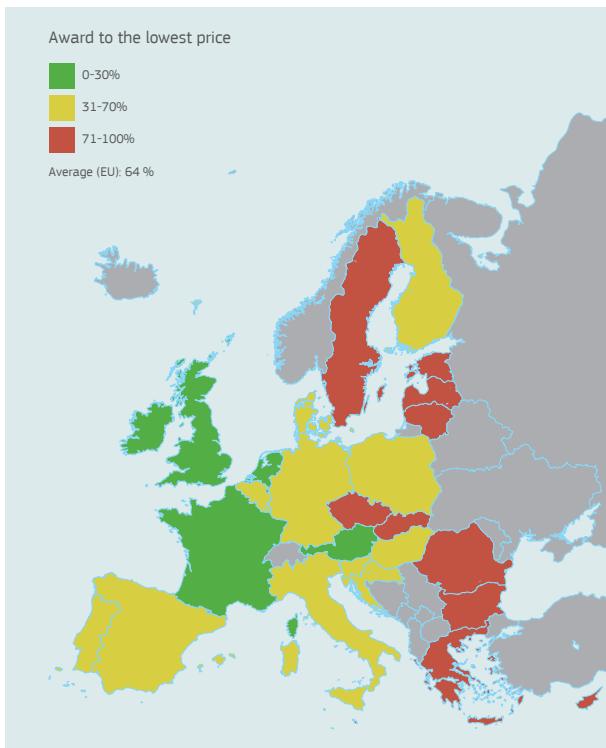
Offerti baxxi aktar min-normal

- Ix-xerrejja pubbliċi għandhom jivverifikaw jekk offerta hijex finanzjarjament soda, jew jekk hijex baxxa aktar min-normal.
- Ix-xerrejja pubbliċi għandhom jinvestigaw flimkien mal-offerenti. Dawn jistgħu jistaqsu l-mistoqsijiet kollha li jqis u bħala rilevanti.
- Jekk ma jkunux konvinti mill-vijabbiltà finanzjarja tal-offerta, dawn jistgħu jirrifjutawha.

3. Standards tal-kwalità – Approċċ strateġiku għall-akkwist pubbliku

Il-Kummissjoni rrikonoxxiet l-importanza tal-akkwist pubbliku bħala għodda b'saħħitha għall-infiq tal-fondi pubbliċi b'mod effiċjenti, sostenibbi u strategiku. Fil-komunikazzjoni tagħha “Nagħmlu l-Akkwist Pubbliku jaħdem fl-Ewropa u ġħaliha”⁵² din enfasizzat li l-użu ta' standards ta' kwalità għolja huwa essenziali għall-gvern centrali u lokali biex jiffaċċja l-is-fidji tas-soċjetà, ambjentali u ekonomiċi. Billi tenfasizza r-rilevanza tal-akkwist strategiku, il-Kummissjoni għandha l-ġhan li żżid is-sensibilizzazzjoni fl-Istati Membri dwar l-importanza tal-akkwist strategiku, kemm internament fl-Unjoni kif ukoll meta jiġi indirizzati offerti minn operaturi minn pajjiżi terzi.

L-akkwist strateġiku jippermetti mod aktar responsabbi li strateġiku kif jintnefqu l-fondi pubblici, jappoġġja l-investiment fi ħdan l-UE, u jista' jgħin biex iġib il-kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni fl-istess livell billi jiġi żgurat li l-offerenti kollha jsegwu l-istess standards, irrispettivament mill-origini tagħhom.

L-opportunitajiet li joffri l-akkwist strategiku bħalissa mhumiex qed jintużaw biżżejjed. Aktar minn nofs il-proċeduri tal-akkwist għadhom jużaw l-aktar prezzi baxx bħala l-uniku kriterju tal-ġhoti, minkejja li d-direttivi dwar l-akkwist pubbliku jħallu lix-xerrejja pubbliċi kompletament liberi li, minflok,

jagħżlu l-akkwisti abbaži tal-kriterji tal-kosteffettività u tal-kwalità.

L-užu ta' kunsiderazzjonijiet dwar il-kwalità fl-akkwisti pubblici jippermetti lix-xerrejja pubblici jakkwistaw prodotti u servizzi aktar sostenibbli u innovattivi. Il-kunsiderazzjonijiet dwar il-kwalità jistgħu jiggarrantixxu wkoll konformità ma' standards ambjentali, soċjali u tax-xogħol għoljin, kemm għall-operaturi u l-oġġetti tal-UE kif ukoll dawk minn pajiżi terzi.

L-offerenti, l-oġġetti u s-servizzi minn pajjiżi terzi mhux dejjem ikunu soġġetti għall-istess standards għolja bħall-kontropartijiet tagħhom fl-UE. Madankollu, il-qafas attwali tal-akkwist tal-UE jipprovidi regoli li jistgħu u li għandhom jintużaw sabiex l-offerenti, l-oġġetti u s-servizzi minn pajjiżi terzi jkollhom l-istess standards għolja bħal dawk tal-offerenti tal-UE. Approċċi strategiku għall-akkwist pubbliku jwassal għal-bidliet fl-imġiba tas-suq, tal-partijiet ikkonċernati pubblici u tas-soċjetà kollha kemm hi.

Standards tal-kwalitàtā čari għandhom jippermettu l-aktar firxa wiesgħa possibbli ta' offerenti biex jipparteċipaw fuq bażi ugwali. L-offerenti u l-oġġetti kollha għandhom jissodis faw l-istess standards, kriterji u rekwiżiti tal-kwalitàtā, irrispettivament mill-post ta' oriġini tagħihom. Standards tal-kwalitàtā ddefiniti b'mod ċar jgħinu lix-xerrejja pubbliċi joħolqu l-kundizzjonijiet xierqa għall-offerenti kollha biex jikkompetu b'mod miftuħ u fuq bażi ugwali.

L-Akkwist Pubbliku Soċjalment Responsabbi, l-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku (APE) u l-Akkwist ta' Innovazzjoni jgħinu lix-xerrejja pubbliċi jintegraw is-sostenibbiltà u l-innovazzjoni fl-offerti pubbliċi taqħhom.

L-Akkwist Pubbliku Soċjalment Responsabbi għandu l-ġħan li joħloq impatt soċjali fuq il-komunitajiet billi jintroduċi kunsiderazzjonijiet soċjali fil-proċeduri tal-akkwist pubbliku. Dan jista' jappoġġja l-izvilupp sostenibbli, jikkontribwixxi għall-isforzi governattivi biex jintlaħqu l-ġħanijiet internazzjonali dwar is-sostenibbiltा³³, jippromwovi swieq u ktajjen tal-provvista etiċi, u jippromwovi eżiżi soċjali požittivi fil-livell nazzjonali u lokali. Fl-2020, il-Kummissjoni se tippubblika gwida komprensiva dwar l-introduzzjoni ta' kunsiderazzjonijiet soċjali fl-akkwist pubbliku u se xixerred ġabru ta' prattiki tajba dwar l-Akkwist Pubbliku Soċjalment Responsabbi.

³² Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni “Nagħmlu l-Akkwist Pubbliku jaħdem fl-Ewropa u għaliha”, COM(2017) 572 final.

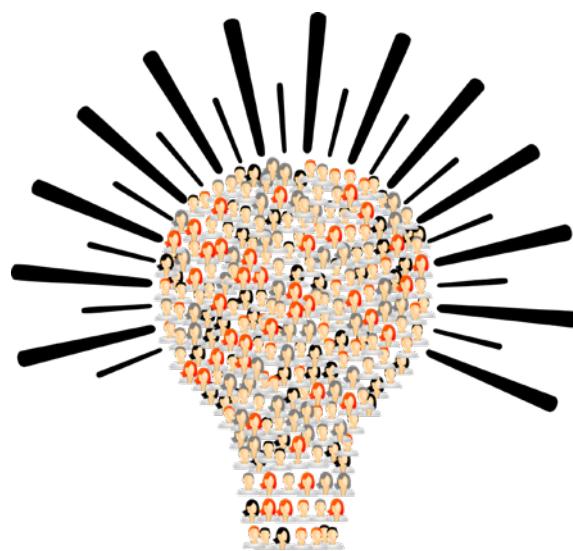
³³ Pereżempju, l-Għanijiet ta' Žvilupp Sostenibbli tan-NU (SDGs), u b'mod partikolari l-mira 12.7 tal-SDG (il-promozzjoni ta' prattiki tal-akkwist pubbliku li huma sostenibbli, skont il-politiki u l-prioritajiet nazzjonali). Ir-Riżoluzzjoni ta' Marzu tal-2019 tal-Assemblea Ambjentali tan-NU tistieden lill-Istati Membri kollha biex jaħdmu lejn l-iħluq ta' konsum u produzzjoni sostenibbli, biex jiżvillupaw politiki ta' akkwist pubbliku sostenibbli u jaċċornaw l-oqfsa legali tagħhom dwar l-akkwist pubbliku skont l-impenn li ħadu biex jiħlu l-mira 12.7 tal-SDG; ara r-riżoluzzjoni:

L-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku jippermetti lix-xerrejja pubblici jintegraw rekwiziti ambjentali fl-istadji kollha tal-proċess tal-akkwist tagħhom. L-APE jheġġe ix-xiri ta' oggetti, servizzi u xogħliji li jħallu impatt ambjentali aktar baxx matul iċ-ċiklu ta' ħajja tagħhom. Għalhekk dan jappoġġja l-iżvilupp ta' teknoloġiji u prodotti ekoloġici. Meta jużaw l-APE, ix-xerrejja pubblici jistgħu jikkontribwixxu għal għanijiet tal-politika ambjentali li huma relatati mat-tibdil fil-klima, l-użu effiċjenti tar-riżorsi, il-konsum sostenibbli u l-ekonomija cirkolari. L-APE jheġġe ukoll li jitqiesu l-kostijiet kollha taċ-ċiklu tal-ħajja (LCC) ta' kuntratt u mhux biss il-prezz tax-xiri.

Skont id-Direttiva dwar il-Vetturi Nodfa, l-Istati Membri għandhom jiħlqu miri minimi għall-akkwist ta' vetturi nodfa, bil-ġhan li jippromwov u jistimulaw is-suq għal vetturi nodfa u effiċjenti fl-użu tal-enerġija. Id-direttiva tirrikjedi li l-Istati Membri jiżguraw li, meta jixtru ġerti vetturi tat-trasport bit-triq, ix-xerrejja pubblici jqis u l-impatti tal-enerġija u tal-ambjent ta' tul il-ħajja, inkluži l-konsum tal-enerġija u l-emissionijiet tas-CO₂ u ta' ġerti sustanzi li jniġġus³⁴.

Attwalment, il-Kummissjoni toffri settijiet ta' kriterji tal-APE għal 19-il grupp ta' prodotti³⁵, li jistgħu jiġu inkluži direttament fid-dokumenti tal-offerti. Barra minn hekk, il-Kummissjoni żviluppat Manwal³⁶ dwar l-APE, u Sett ta' Ghodod ta' Taħriġ dwar l-APE għax-xerrejja pubblici li huwa mfassal għal korsijiet u workshops ta' taħriġ. Il-Kummissjoni qed torganizza programmi ta' taħriġ dwar l-APE għax-xerrejja pubblici fl-UE u qed tiżviluppa serje ta' għodod ta' kalkolu tal-kostijiet tul iċ-ċiklu tal-ħajja speċifiċi għas-settur, u ħolqot bażi tad-data ta' esperjenzi ta' prattiki tajba għall-APE³⁸.

L-Akkwist ta' Innovazzjoni jista' jirreferi jew għall-akkwist ta' proċessi ta' innovazzjoni (l-akkwist tar-riċerka u l-iżvilupp) jew għall-akkwist ta' eżiżi ta' innovazzjoni (l-akkwist ta' soluzzjonijiet innovattivi). Meta jfasslu l-proċeduri ta' akkwist tagħhom biex iħeġġu l-innovazzjoni, ix-xerrejja pubblici jidu l-opportunitajiet li jirċievu soluzzjonijiet b'livell oġħla ta' żvilup tekniķu, adattati ahjar jew aktar versatili, li ta' spiss ikunu wkoll inqas għaljin, jagħmlu inqas īxsara lill-ambjent jew ikunu aktar responsabbi soċjalment. Fl-2018, il-Kummissjoni ppubblikat Gwida dwar l-akkwist ta' innovazzjoni indirizzata lix-xerrejja pubblici³⁹.

AKKWIST PUBBLIKU SOĊJALMENT RESPONSABBLI

Il-kunsilli tal-kontea Żvediżi – Diliġenza dovuta fil-katina tal-provvista għal strumenti kirurgiċi

L-NGO Swedwatch irrapportat l-ezistenza ta' thaddim tat-tfal, ambjenti ta' xogħol perikolu u ksur tal-obbligi tax-xogħol internazzjonali fil-produzzjoni ta' strumenti kirurgiċi fil-pajjiżi terzi. Abbażi ta' dan, il-kunsilli tal-kontea Żvediżi ddecidew li jintroduku kundizzjonijiet ta' prestazzjoni specifiċi fil-kuntratti tagħhom. Dawn jirrikjedu li kwalunkwe fornitur għandu jaqbel li jimplimenta diliġenza dovuta fil-katina tal-provvista tiegħu u li jaħdem lejn il-konformità mal-obbligli soċjali u tax-xogħol internazzjonali. Billi jintużaw kwestjonarji, awditi u billi tinbena relazzjoni mill-qrib mal-fornitur, il-kunsilli tal-kontea jiżguraw is-segwitu b'success tal-kundizzjonijiet. Dan jikkontribwixxi wkoll għal kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni bejn l-operaturi tal-UE u dawk minn pajjiżi terzi.

³⁴ Id-Direttiva (UE) 2019/1161 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ġunju 2019 li temenda d-Direttiva 2009/33/KE dwar il-promozzjoni ta' vetturi ta' trasport fuq it-triq nodfa u effiċjenti fl-użu tal-enerġija.

³⁵ http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

Il-gruppi ta' prodotti li ġejjin huma rilevanti b'mod speċjali fil-kuntest internazzjonali: Il-komputers u l-monitors (2016), it-Trasport bit-Triq (2019), it-Tagħmir Elektriku u Elettroniku li jintuża fis-Settur tal-Kura tas-Saħħha (2014) tal-APE. Għal kull kriterju, is-sett ta' kriterji, tal-ġekk jidu klawżola dwar l-eżekuzzjoni ta' kuntratt. Il-kriterji tal-APE huma bbażati fuq data minn bażi tal-evidenza, fuq kriterji eżistenti tal-ekotikketta, u fuq tagħrif miġburg mill-partijiet ikkonċernati fl-industria, fis-soċjetà civili, u fl-Istati Membri. Il-bażi tal-evidenza tuża tagħrif u data xjentifċi disponibbli, tadotta approċċi tul iċ-ċiklu tal-ħajja, u tinvvoli partijiet ikkonċernati li jiġi tgħid luu biex jiddiskutu ideat u jizziluppow kunsens.

³⁶ <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/Buying-Green-Handbook-3rd-Edition.pdf>

³⁷ http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm

³⁸ http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

³⁹ Għal aktar informazzjoni: Gwida dwar l-Akkwist Pubbliku C(2018) 3051 final ippubblikata fil-15/5/2018, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/29261>

AKKWIST PUBBLIKU EKOLOGIKA

Il-Belt ta' Hamburg – Asfalt tat-toroq riċiklat ta' kwalitā

Il-Belt ta' Hamburg, li ġandha l-ghan li tirriċka għalkollox il-materjali originali tal-kostruzzjoni meta jitwettqu xogħilijiet ta' titjib u ta' kisi mill-ġdid tat-toroq, ippermettiet lil grupp ta' kumpaniji privati li kienu żviluppaw teknoloġija ta' riċiklagg biex jittestjaw il-prodott tagħhom fuq it-toroq pubblici. Il-kontrolli kkonferma il-kwalitā tat-teknoloġiji u l-Belt ipproċediet biex tniedi procedura ta' offerti ristretta. Il-kumpaniji offerenti ntalbu jsegwu certi passi fil-produzzjoni u l-provvediment tal-asfalt riċiklat. Hamburg iffrankat 30 % meta mqabbla mal-kostijiet li jirriżultaw mill-kisi mill-ġdid konvenzjonali tat-toroq u dan twettaq b'pass aktar mgħażżeġ. L-asfalt ekologiku ġandu l-istess proprijetajiet u durabbiltà bħall-asfalt konvenzjonali.

AKKWIST TA' INNOVAZZJONI

Il-kooperazzjoni strateġika dwar l-akkwist madwar l-UE għal computing aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija

Il-Computing ta' Prestazzjoni Għolja (HPC) huwa ta' importanza strateġika għall-Ewropa f'għadd ta' oqsma fi ħdan is-settur pubbliku, fosthom iċ-ċibersigurtà, l-enerġija, it-tibdil fil-klima u s-saħħha. Dan jagħmilha possibbli biex jiġu żviluppati, ittestjati u implementati applikazzjonijiet partikolarmen kumplessi. Fl-2014, centri ewlenin tas-supercomputing mill-Ġermanja, Franzia, l-Italja, ir-Renju Unit u l-Finlandja ngħaqdu fl-akkwist prekummerċjali PRACE3IP biex jakkwistaw flimkien ir-riċerka u l-iżvilupp ta' superkomputers aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija. L-użu tal-post tal-kundizzjonijiet ta' prestazzjoni żgura li l-fornituri wettqu l-firxa kollha tagħhom ta' riċerka u żvilupp fl-Emu. Mill-2017, iċ-ċentri tas-supercomputing bdew l-akkwisti pubblici ta' soluzzjonijiet innovattivi abbaži ta' riċerka preċedenti.

L-istabbiliment ta' objettivi tal-kwalitā, bil-ghan li jinkisbu standards soċjali, ambjentali għolja, u ta' kwalitā teknoloġika bl-ogħla żvilupp tehniku huwa essenzjali biex jissahħa l-impatt tal-process tal-akkwist. Id-deċiżjonijiet strateġici li jittieħdu mix-xerrejja pubblici fil-bidu tal-process jikkontribwixxu għall-passi sussegwenti, li lkoll kemm huma għandhom ikunu adattati għall-istratgeġja tal-akkwist usa' tax-xerrej pubbliku.

Ix-xerrejja pubblici għandhom għad-dispozizzjoni tagħhom firxa shiha ta' għodod biex jinkludu kunsiderazzjonijiet soċjali, tal-innovazzjoni u ambjentali fil-kuntratti pubblici. Dawn jistgħi lu jaġi diversi soluzzjonijiet biex isibu l-aħjar kombinazzjoni ta' spċċifikazzjonijiet teknici, kriterji tal-għażla, kriterji tal-ġħotxi, u klawżoli dwar il-prestazzjoni.

3.1 L-ippjanar tal-investimenti

- Identifika l-ħtiġijiet u soluzzjonijiet potenzjali
- Involviment miftuħ u trasparenti fis-suq
- Analizi tal-kostijiet u l-benefiċċji u valutazzjoni tal-impatt
- Il-bini ta' kapaċitajiet u riżorsi

Qabel ma jiddeċiedu dwar akkwist, ix-xerrejja pubblici għandhom iwettqu analiżi rigoruża tal-kostijiet u l-benefiċċji u jiġuraw il-kapaċitajiet u r-riżorsi meħtieġa biex jiġegħestixx l-akkwist. Involviment bikri fis-suq huwa essenzjal biex jiġi identifikati soluzzjonijiet potenzjali li s-suq jista' joffri, kif ukoll biex l-offerenti potenzjali jiġi informati dwar it-tfassil tal-proċess u l-kuntratti tal-akkwist. Tali konsultazzjonijiet jistgħu jkunu opportunità biex titnaqqas id-distanza bejn il-ħtiġijiet tax-xerrejja pubblici u s-soluzzjonijiet li jistgħu jiġi offruti minn forniture potenzjali, fosthom forniture iż-ġgħar jew intrapriżi soċċali. Id-djalogu ma' forniture potenzjali jista' jiżvela li hemm għażiż li ma jagħmlux ħsara lill-ambjent jew għażiż innovattivi li jistgħu jiġi applikati faciċċment. Barra minn hekk, dan jista' jgħin lix-xerrejja pubblici jivverifikaw il-fattibbiltà ta' ġerti soluzzjonijiet teknici u proċedurali, u d-disponibbiltà fis-suq ta' oggetti, xogħliji u servizzi bil-karatteristiċi li jkunu jixtieq. Ix-xerrejja pubblici jistgħu jwettqu involviment preliminari fis-suq, dment li dan ma jxekkilx il-kompetizzjoni, ikun miftuħ, trasparenti, mhux diskriminatorju u l-operaturi kollha interessati jiġi ttrattati bl-istess mod⁴⁰.

Huwa rrakkomandat ukoll li jiġi kkonsultati xerrejja pubblici oħra, biex wieħed jitgħallek dwar projekti u xiri simili.

Fi stagju bikri tal-proċess, ix-xerrejja pubblici għandhom jidentifikaw riskji potenzjali fil-katina tal-provvista, fosthom

kwistjonijiet etiċi fil-proċess tal-produzzjoni. Ir-riskji jistgħu jvarjaw b'mod sinifikanti skont il-post ġeografiku tal-fornituri, specjalment fil-pajjiżi ewlenin tal-esportazzjoni. Dawn jistgħu jkunu relatati ma' diversi elementi bħal:

- is-settur u l-kategorija tax-xiri u, konsegwentement, it-tip ta' proċess ta' produzzjoni involut (eż. ix-xogħlijiet ta' kostruzzjoni jistgħu jinvolvu riskji specifici għas-saħħa u s-sikurezza; il-produzzjoni tat-tessuti tista' tinvolvi ksur tar-regoli tax-xogħol, l-esponenti tal-ħaddiema għal sustanzi perikoluži, eċċ.);
- il-post ġeografiku tal-proċess tal-produzzjoni (il-kundizzjonijiet tal-ħaddiema jistgħu jvarjaw b'mod sinifikanti fil-pajjiżi ewlenin tal-esportazzjoni fis-suq);
- il-kumplessità tal-katina tal-provvista (aktar ma l-katina tal-provvista tkun kumplessa u ġeografikament ifframmentata u inqas ma tkun trasparenti, aktar isiru probabbli l-malprassi u l-ksur tad-drittijiet tal-bniedem);
- ir-riżpett għall-privatezza, il-protezzjoni tad-data, il-kunfidenzjalità, id-drittijiet tal-proprietà intellettuali (fosthom il-liġi dwar id-drittijiet tal-awtur) u l-obbligi ta' aċċess miftuħ.

L-għażla tal-proċedura t-tajba hija essenzjal għas-suċċess tal-akkwist. Ix-xerrejja pubblici għandhom iqisu bir-reqqa l-ġhażiet procedurali kollha tal-qafas legali.

Pereżempju, il-proċessi ta' innovazzjoni jiġi akkwistati l-aktar ta' spiss permezz ta' servizzi ta' riċerka u žvilupp (R&Z). Is-servizzi tar-R&Z jistgħu jiġi akkwistati b'mod separat jew flimkien ma' volumi kummerċjali tas-soluzzjoni finali implementata fil-prattiċka.

L-UE eskludiet mill-kamp ta' applikazzjoni tad-direttivi l-akkwist pubbliku tas-servizzi tar-R&Z li fihom ix-xerrejja pubblici ma jirrizervax il-benefiċċji kollha li jirriżultaw mir-R&Z esklusivament għall-użu tiegħi stess⁴¹. L-impenji internazzjonali tal-UE fil-livell bilaterali jew multilaterali ġeneralment ma jkoprux dawn is-servizzi. Meta s-servizzi tar-R&Z jiġi akkwistati b'mod separat u s-sjeda tad-drittijiet tal-proprietà intellettuali li tirriżulta mir-R&Z tithallha f'idejn il-fornituri – kif inhu l-każ f'akkwisti prekummerċjali - l-operaturi ekonomiči minn pajjiżi terzi ma jkollhomx aċċess iggarantit. Dawn jistgħu jkunu soġġetti għall-kundizzjonijiet tal-post tal-prestazzjoni.

Meta jinkisbu l-eżiti tal-innovazzjoni, ix-xerrejja pubblici jeħtieg li jiġuraw li l-proċeduri tax-xiri tagħħom huma mfassla b'tali mod li kemm is-soluzzjonijiet innovattivi kif ukoll dawk tradizzjonali jkunu jistgħu jikkompetu fuq termini ugħalli. Il-fatt li jsir l-aħjar użu mill-ispecifikazzjonijiet funzjonali u dawk ibbażati fuq il-prestazzjoni u li l-fornituri jitħallew jipprezentaw offerti differenti jistgħu jgħiġni biex dan jinkiseb.

⁴⁰ L-Artikolu 40 tad-Direttiva 24/2014/UE u l-Artikolu 58 tad-Direttiva 25/2014/UE jinkludu dispożizzjonijiet dwar konsultazzjonijiet preliminary tas-suq.

⁴¹ COM (2007)799 final u dokument ta' ħidma tal-Personal assocjat SEC(2007)1668 "L-akkwist Pubbliku Pre-kummerċjali: Inrawmu l-innovazzjoni biex niżguraw servizzi pubblici sostenibbli u ta' kwalità għolja fl-Ewropa".

Prassi tajba

- Kun af u kkonsulta s-suq
- Involvi ruħek b'mod miftuħ u trasparenti
- Żgura l-appoġġ ta' dawk li jieħdu deċiżjonijiet politici
- Ikkopera ma' xerrejja pubblici oħra
- Agħżel proċedura ta' akkwist xierqa

3.2 Id-definizzjoni tal-kriterji tal-kwalità fil-proċedura tal-akkwist

- Iddefinixxi b'mod ċar il-kriterji tal-kwalità fid-dokumenti tal-offerti
- Stabbilixxi standards tal-kwalità permezz ta' kriterji tal-eskużjoni, l-għażla u l-ghot
- Stabbilixxi rekwiziti stretti biex tivverifika l-konformità mal-kriterji tal-kwalità (billi tuża standards u tikkett)
- Implimenta rekwiziti tal-kwalità fil-klawżoli dwar l-eżekuzzjoni ta' kuntratt

Huwa importanti li jitqies il-fatt li l-ispecifikazzjonijiet, ir-rekwiziti u l-kriterji tekniċi fil-faži tal-ġhażla u tal-ġhoti, kif ukoll il-klawżoli dwar l-eżekuzzjoni tal-kuntratt għandhom dejjem ikunu marbuta mas-suġġett tal-kuntratt.

L-ispecifikazzjonijiet tekniċi għandhom jiddefinixxu b'mod ċar is-suġġett tal-kuntratt, filwaqt li jitqiesu r-rekwiziti kollha tal-kwalità identifikati fil-process tal-ippanjar. L-ispecifikazzjonijiet tekniċi jistgħu jinkludu l-process specifiku tal-produzzjoni jew tal-forniment tax-xogħlilijiet, il-provvisti jew is-servizzi mitluba fi kwalunkwe stadju taċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom⁴². It-tfassil li jħares 'il quddiem tal-ispecifikazzjonijiet tekniċi diġà jqis il-mezzi tal-prova meħtieġa.

Pereżempju, ix-xerrejja pubblici jistgħu jirrikjedu li l-oġġetti li jinxtraw ikunu magħmula minn materjal specifiku jew ikun fihom certu perċentwal ta' materjali riċiklati jew użati mill-ġdid. Ir-rekwiziti dwar ir-restrizzjoni ta' sustanzi perikoluzi fil-prodott jistgħu jiġu inklużi wkoll. Skont id-dritt tal-Unjoni, ix-xerrejja pubblici għandhom obbligu specifiku li jqisu rekwiziti minimi tal-aċċessibbiltà fl-ispecifikazzjonijiet tekniċi għall-prodotti, is-servizzi u l-ambjent mibni li jakkwistaw u li huma maħsuba biex jintużaw minn persuni fiċċi⁴³.

L-Artikolu 18 tad-Direttiva 2014/24/UE

[...] (2) L-Istati Membri għandhom jieħdu mizuri adegwati biex jiżguraw li fit-twettiq tal-kuntratti pubblici l-operaturi ekonomiċi jikkonformaw mal-obbligi applikabbi fl-oqsma tal-liġi ambjentali, soċjali u tax-xogħol stabiliti mil-liġi tal-Unjoni, id-dritt nazzjonali, il-ftehimiet kollettivi jew mid-dispozizzjonijiet tal-liġi internazzjonali tal-ambjent, soċjali u tax-xogħol elenkti fl-Anness X.

L-Artikolu 57 tad-Direttiva 2014/24/UE

[...] (4) L-awtoritajiet kontraenti jistgħu jeskludu jew jistgħu jiġu obbligati minn Stati Membri li jeskludu mill-par-teċipazzjoni fi proċedura tal-akkwist kwalunkwe operatur ekonomiku fi kwalunkwe waħda mis-sitwazzjonijiet li gejjin: (a) fejn l-awtorità kontraenti tista' turi permezz ta' kwalunkwe mezz adegwaw ksur tal-obbligi applikabbi msemmija fl-Artikolu 18(2).

Il-kriterji ta' eskużjoni jiżguraw li x-ixerrej pubbliku jista' jiddependi fuq operaturi affidabbi. Id-direttivi jelenkaw ir-raġunijiet ta' eskużjoni. Il-korruzzjoni, il-frodi, il-ħasil tal-flus, it-thaddim jew it-traffikar tat-tfal, reati kriminali u terroristiċi jew deċiżjoni vinkolanti li tiċċertifika nuqqas ta' ħlas ta' taxxi jew kontribuzzjonijiet soċjali għandhom iwasslu għal eskużjoni mill-proċedura⁴⁴.

F'każijiet oħra, ix-xerrejja pubblici jistgħu jagħżlu jew jingħallu mill-Istat Membru tagħhom biex jeskludu offerent f'sitwazzjoni, li tipperikola l-affidabbiltà tagħhom⁴⁵. Dan huwa l-każ, pereżempju, għal ksur tal-obbligi soċjali, tax-xogħol u ambjentali msemmija fl-Artikolu 18(2) tad-Direttiva 2014/24/UE. Id-direttiva telenka l-istandardi ambjentali u tax-xogħol obbligatorji u internazzjonali li għandhom jiġu osservati, b'mod partikolari dawk stipulati fil-Konvenzionijiet "Ewlenin" tal-IL⁴⁶. L-Artikolu 71(1) tad-Direttiva 2014/24/UE jestendi r-rekwizit għas-subkuntratturi. F'għadd ta' Stati Membri, ir-regoli nazzjonali jipprevedu b'mod espliċi eskużjoni obbligatorja tal-offerten li ma jikkonformawx mal-obbligi ambjentali, soċjali u tax-xogħol applikabbi.

F'każ li x-ixerrej pubbliku jkollu dubji dwar il-validità jew l-awtenticietà ta' dokument meħtieġ relataf mal-verifika tar-raġunijiet ta' eskużjoni, dan jista' jitlob spjegazzjonijiet adizzjonali. Dan għandu jirrikjedi dokumentazzjoni minn

⁴² L-Artikolu 42 tad-Direttiva 2014/24/UE.

⁴³ Fit-13 ta' Marzu 2019, il-Parlament Ewropew addotta l-Att Ewropew dwar l-Aċċessibbiltà (id-Direttiva 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiziti ta' aċċessibbiltà għall-prodotti u għas-servizzi). L-Att jistabbilixxi rekwiziti obbligatorji Ewropew dwar certi prodotti u servizzi, fosthom fl-ġħoti ta' kuntratti pubblici.

⁴⁴ L-Artikolu 57(1) u (2) tad-Direttiva 2014/24/UE. Ara wkoll l-Artikolu 80(1) tad-Direttiva 2014/25/UE.

⁴⁵ Lista eżawrjenti ta' kategoriji tal-Artikolu 57(4) tad-Direttiva 2014/24/UE.

⁴⁶ Il-Konvenzioni tal-IL (Nru 87) dwar il-Libertà ta' Assoċiazjoni u l-Protezzjoni tad-Dritt għall-Organizzazzjoni; (Nru. 98) dwar id-Dritt ta' Organizzazzjoni u tal-Innugħjar Kollettiv; (Nru 29) dwar ix-Xogħol Furzat; (Nru 105) dwar l-Abolizzjoni tax-Xogħol Furzat; (Nru 138) dwar l-Età Minima; (Nru 111) dwar id-Diskriminazzjoni (Impjieg i Xogħol); (Nru 100) dwar ir-Remunerazzjoni Indaq; (Nru 182) dwar l-Agħjar Forom tax-Xogħol tat-Tfal.

pajjiżi terzi f'lingwa ufficjali tal-Unjoni Ewropea, bi traduzzjoni cċertifikata. Jista' jirrikjedi mezzi oħra ta' awtentikazzjoni.

L-iżgur tar-rispett għall-obbligi tal-liġi ambjentali, soċjali u tax-xogħol

- L-esklużjoni ta' offerenti għal ksur minn qabel - volontarja jew obbligatorja
- L-obbligu li jiġi rrifjutati offerenti jekk il-ksur iwassal għal offerta baxxa aktar min-normal
- L-obbligu li tiġi żgurata l-konformità fl-eżekuzzjoni ta' kuntratt, fosthom mis-subkuntratturi

L-istabbiliment u l-infurzar ta' standards soċjali, ambjentali u tax-xogħol għolja

- Id-definizzjoni tal-kriterji tal-għażla
- Id-definizzjoni tar-rekwiżiti tal-eżekuzzjoni ta' kuntratt (eż. il-projbizzjoni tal-użu ta' ċerti sustanzi kimiċi)
- Id-definizzjoni ta' mekkaniżmi xierqa ta' rapportar u ta' monitoraġġ
- L-istabbiliment ta' penali jew konsegwenzi oħra tal-ksur
- L-estensjoni tal-obbligi għal subkuntratturi u forniture
- Il-kooperazzjoni biex jinbw new ktajjen tal-provvista sostenibbli u responsabbi u l-obbligi tax-xogħol għandhom ikunu meħtieġa u vverifikati bir-reqqa tul il-katina tal-provvista, fosthom fil-livell tas-subkuntratturi.

L-istabbiliment tal-**kriterji tal-għażla** xierqa huwa essenzjali biex jiġi żgurat li l-offerenti jkollhom il-kapaċità li jeżegwixx l-kuntratt. Fi proċeduri ristretti u negozjati, u fi djalogi kompetittivi, dawn jintużaw biex jingħażu l-kandidati li jiġi mistiedna għall-offerta. Id-direttivi⁴⁷ jinkludu lista eżawrjenti ta' kategoriji ta' kriterji, li jistgħu jkunu meħtieġa, relatati mal-kapaċità finanzjarja tal-offerenti, kif ukoll l-adegwatezza professjonali, il-kapaċità teknika, u l-esperjenza tagħhom.

Il-kriterji tal-għażla jistgħu jinkludu taħriġ jew ħiliet spċifici tat-tim li jkun qed jeżegwixxi l-kuntratt (eż. fil-ġestjoni ta' materjal perikoluz jew fl-installazzjoni ta' teknoloġija kumplessa), kwalifiċi professjonali jew id-disponibbiltà tat-tagħmir meħtieġ. Ix-xerrejja pubbliċi jistgħu jirrikjedu wkoll prova tal-esperjenza tal-offerenti fit-twettiq ta' proġetti simili jew relatati. Il-kriterji tal-għażla, li jeħtieg li jkunu mfassla mill-qrib u b'mod spċificu għall-karakteristiċi meħtieġa biex jitwettaq il-kuntratt, jistgħu jkunu effettivi ħafna biex jissalvagħwardjaw l-interess tax-xerrej pubbliku dment li ma jkunux diskriminatorji.

Aktar min-nofs il-proċeduri tal-akkwist għadhom jużaw l-irħas prezz bħala l-uniku **kriterju tal-ġhoti**. Il-kriterji kwalitattivi għadhom mhumiex qed jintużaw bieżżejjed, minkejja li d-Direttivi dwar l-akkwist pubbliku jagħtu lix-xerrejja pubbliċi flessibbiltà kbira biex jixtru abbaži ta' kriterji relatati mal-kosteffettività u l-kwalità. Ix-xerrejja pubbliċi jistgħu u huma mħeġġa biex iqis u l-aħjar proporzjon bejn il-prezz u l-kwalità meta jevalwaw l-aktar offerta ekonomikament vantaġġu (MEAT).

Jekk ix-xerrejja pubbliċi jagħżlu li jużaw l-aħjar proporzjon bejn il-prezz u l-kwalità minflok l-irħas prezz jew kost, l-evalwazzjoni tal-offerta tqis kriterji differenti, fosthom kunsiderazzjonijiet soċjali u ambjentali, il-kwalità u l-prezz jew il-kost.

Pereżempju, ix-xerrejja pubbliċi jistgħu jippreferu offerenti li:

- joffru kundizzjonijiet tax-xogħol aħjar fl-eżekuzzjoni tal-kuntratt,
- jiffavorixxu l-integrazzjoni ta' ġaddiem b'diżabbiltà u žvantagħġati,
- jagħmlu użu intelliġenti minn innovazzjonijiet li joffru soluzzjonijiet ta' kwalità ogħla jew b'inqas kost, u
- joffru prodotti li jsiru b'mod sostenibbli.

Dan huwa irrispettivament mill-eżistenza ta' obbligi legali li joffru tali kundizzjonijiet tax-xogħol jew li jissodisfaw kriterji tas-sostenibbiltà.

Il-kostijiet tul iċ-ċiklu tal-ħajja jippermettu wkoll li jiġi vvalutat l-impatt ambjentali tal-prodotti. Għotjet li huma bbażati fuq il-kriterju tal-prezz biss ma jippermettux lix-xerrejja pubbliċi jqis u l-kostijiet u l-benefiċċċi fit-tul tal-proġetti, u b'hekk iwasslu għal valur għall-flus aktar baxx. Il-kalkolu tal-kostijiet kollha tul iċ-ċiklu tal-ħajja tal-akkwist huwa partikolarmen importanti għall-proġetti infrastrutturali fit-tul, li għandhom it-tendenza li jkollhom spejjeż kapitali u operattivi għoljin. F'dan is-sens, digħi fl-2013⁴⁸, il-Kummissjoni rrakkomandat lill-Istati Membri biex jużaw il-metodu tal-Impronta Ambjentali tal-Prodotti jew il-metodu tal-Impronta Ambjentali tal-Organizzazzjoni biex ikejlu c-ċiklu tal-ħajja. Pereżempju, il-kostijiet tul iċ-ċiklu tal-ħajja jistgħu jinkludu l-estrazzjoni u r-raffinar tal-materja prima, il-manifattura, u stadji oħra tal-produzzjoni, sal-fażi tal-użu u tar-riġi.

Ix-xerrejja pubbliċi għandhom jagħżlu kriterji tal-ġhoti li l-aktar jippermettulhom jiksbu xogħliji, provvisti u servizzi li huma xierqa għall-ħġalli-ħtiġi tagħhom⁴⁹. Stabbiliment intelliġenti tal-kriterji tal-ġhoti, li jippremjaw kemm il-kwalità kif ukoll il-prezz, jirrapreżenta potenzjal importanti għax-xerrejja pubbliċi biex jistimolaw kompetizzjoni bejn l-offerenti u jinkiseb l-aħjar valur għall-flus filwaqt li jiġi segwitu objettivi ta' politika strategiċi.

⁴⁷ L-Artikolu 58 tad-Direttiva 2014/24/UE. Ara wkoll l-Artikolu 80(2) tad-Direttiva 2014/25/UE.

⁴⁸ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tad-9 ta' April 2013 dwar l-użu ta' metodi komuni għall-kejl u l-komunikazzjoni tal-prestazzjoni ambjentali taċ-ċiklu tal-ħajja ta' prodotti u ta' organizzazzjonijiet (2013/179/UE), GU L 124, 4.5.2013, p. 1-210. Ara wkoll l-iż-żviluppi fil-fażi tal-Proġett Pilota tal-UE u fil-fażi tat-tranzizzjoni: <http://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/index.htm>

⁴⁹ Ara l-Premessa (92) tad-Direttiva 2014/24/UE.

L-užu ta' **standards, tikketti jew čertifikazzjonijiet** fl-akkwist pubbliku huwa mod prattiku u affidabbi għax-xerrejha pubblici biex jivverifikaw il-konformità tal-offerenti ma' rekwiżiti settorjali jew ta' kwalità partikolari. L-istandardi jew it-tikketti li jintużaw fil-proċeduri tal-akkwist normalment jirreferu għall-assigurazzjoni tal-kwalità, iċ-ċertifikazzjoni ambientali, l-ekotikketti, is-sistemi tal-ġestjoni ambientali u l-prodotti kummerċjali ġusti. It-tikketti u r-rekwiżiti tat-tikketti jistgħu jintużaw biex jiġu stabbiliti standards minimi ta' kwalità fl-ispecifikazzjonijiet teknici, jew biex jiġu ppremjati offerti aktar ambizzjużi permezz ta' kriterji tal-ġħoti. Il-kandidati li jissodisfaw ir-rekwiżiti tat-tikketti iżda li ma jkunux kisbu t-tikketta għandu jkollhom il-possibbiltà li jippruvaw il-konformità permezz ta' mezzi alternattivi.

Ix-xerrejha pubblici għandhom jirreferu biss għall-istandardi li jitfasslu minn korpi indipendenti, preferibb bil-fil-livell tal-UE jew internazzjonali, bħall-Ekotikketta tal-UE⁵⁰, l-Iskema ta' Ģestjoni u Verifika Ambjentali (EMAS), l-Impronta Ambjentali tal-Prodott jew l-Impronta Ambjentali tal-Organizzazzjoni jew čertifikazzjonijiet fil-livell tal-UE, bħall-markatura CE jew mill-Organizzazzjoni Internazzjonali għall-Istandardizzazzjoni (ISO). L-užu ta' standards, tikketti jew čertifikazzjonijiet Ewropej jiżgura l-konformità tas-soluzzjonijiet mal-leġiżlazzjoni Ewropea dwar is-sikurezza, il-protezzjoni tas-saħħha pubblika, l-ambjent, ecc. Meta x-xerrejha pubblici jkunu jirrikjedu čertifikazzjoni nazzjonali jew reġjonali, huma mitluba jaċċettaw čertifikazzjonijiet ekwivalenti minn Stati Membri oħra tal-UE, jew evidenza oħra li turi li r-rekwiżiti ġie ssodisfat. Rekwiżiti ġari u inekwivoki dwar kif għandha tigi pprovduta evidenza dwar l-ekwivalenza fir-rigward tal-istandardi tal-kwalità, tas-sikurezza u tal-protezzjoni tas-saħħha pubblika jistgħu effettivament jikkontribwixx biex jiġu għarġant standards ambientali u standards oħrajn għoljin.

Mod effettiv u xieraq biex jiġu promossi standards ta' kwalità għolja ta' spiss sejkun li jiġu inklużi **klaż-żoli** rispettivi dwar **l-eżekuzzjoni ta' kuntratt**. Dawn jistgħu jirreferu għal aspetti kwalitattivi tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt, fosthom karatteristiki ekonomiċi, soċċali, ambientali, tal-impjiegji jew innovattivi. Il-klawżoli dwar l-eżekuzzjoni ta' kuntratt għandhom ikunu marbuta mas-suġġett tal-kuntratt u ma jistgħux jirrikjed politiki ġenerali tal-kumpaniji.

Il-kuntratturi jistgħu jkunu meħtieġa jiżguraw li l-oġġetti kollha li jiġu offruti, irrisspettivament mill-origini tagħhom, jissodisfaw livell għoli ta' standards tal-kwalità, soċċali u ambjentali, standards li għandhom jiġu ddefiniti b'mod car fid-dokumenti tal-offerti.

Pereżempju, il-kuntrattur jista' jintalab biex:

- jimpjega ġaddiemha minn ċerti sfondi żvantaġġati,
- jipprovi lill-personal taħbiġ professjonal jew tas-sikurezza relata tħallu,
- jirrapporta dwar emissjonijiet jew dwar mizuri biex jiġi identifikat u evitat il-ksur tad-drittijiet tal-bniedem,
- jadotta mizuri specifici għar-rimi tal-iskart.

Klawżoli specifici dwar l-eżekuzzjoni fil-kuntratt jistgħu jintużaw biex l-operaturi jinkonformaw ma' kodiċi ta' kondotta li jitlobhom jiżvelaw informazzjoni dwar il-fornituri tagħhom u l-konformità tagħhom mal-kundizzjonijiet tax-xogħol, kif ukoll biex jiġi identifikat, evitat u jitnaqqas ir-riskju tal-ksur tad-drittijiet tal-bniedem, f'konformità mal-Principji ta' Gwida dwar in-Negozju u d-Drittijiet tal-Bniedem tan-Nazzjonijiet Uniti u l-Gwida dwar id-Diliġenzo Dovuta għal Imġiba Responsabbi fin-Negozju tal-OECD. Ix-xerrejha pubblici jistgħu jirrikjedu wkoll li l-offerenti jikkonformaw, fl-eżekuzzjoni tal-kuntratt, ma' standards tax-xogħol ewlenin internazzjonali u fundamentali, irrisspettivament mill-obbligli legali fil-pajjiż tal-offerent jew il-post tal-produzzjoni. Meta jiġi identifikat ksur, il-kuntratturi jistgħu jintalbu jieħdu azzjonijiet ta' infurzar u jimponu sanzjonijiet fuq il-fornitur sal-punt ta' sospensjoni tal-operazzjonijiet tal-provvista.

Il-kuntratturi jistgħu jkunu meħtieġa b'mod esplicitu biex jikkonformaw ma' standards ambientali u soċċali li ma jkunux obbligli legali imposti mid-dritt tal-Unjoni jew mil-liġi domestika. Bl-istess mod, il-kuntratturi barranin jistgħu jintalbu jikkonformaw mal-obbligli legali tal-operaturi ekonomiku tal-UE fl-eżekuzzjoni tal-kuntratt, irrisspettivament minn jekk ikunux soġġetti għall-istess obbligli legali. Tali rekwiżiti jistgħu jiġi applikati wkoll għall-produzzjoni ta' oġġetti li huma soġġetti għall-kuntratt.

In-nuqqas li jiġi ssodisfati dawn il-kundizzjonijiet fl-offerta jwassal għar-rifut tal-offerta. Tali rekwiżiti jgħiġu biex il-kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni li jistgħu ma jkunux indaqs minħabba rekwiżiti legali differenti fil-pajjiżi

ta' origini tal-offerenti jew is-servizzi jew l-oġġetti li jipproponi jinġiebu fl-istess livell.

Prassi tajba

- Uża l-firxa sħiħa ta' għodod - l-esklużjoni, l-għażla, l-ġħoti, l-eżekuzzjoni ta' kuntratt
- Fassal il-kriterji tiegħek għal kull akkwist speċifiku
- Żgura li l-offerenti u l-fornituri kollha jkunu obbligati jissodisfaw l-istess rekwiżiti

3.3 Il-monitoraġġ tal-eżekuzzjoni ta' kuntratt

- Inforza standards tal-kwalità fil-livell tal-eżekuzzjoni
- Rekwiżiti ta' rappurtar
- Sanzjonijiet iddefiniti b'mod čar

L-użu ta' kriterji tal-kwalità fl-akkwist pubbliku huwa effettiv biss meta x-xerrej pubbliku jiżgura livell għoli ta' għarfien espert fit-thejjija tal-offerti u l-proċedura tal-ġħażla, u meta jimmonitorja l-eżekuzzjoni tal-kuntratt b'mod kontinwu u effettiv, u jiżgura li, fil-prestazzjoni tal-kuntratt, il-kuntrattur jibqa' konformi mar-rekwiżiti tal-offerta.

Il-monitoraġġ tal-kuntratt jista' jieħu diversi forom u jista' jitlob livelli differenti ta' involviment min-naħha tax-xerrej pubbliku: Il-kundizzjonijiet tal-kuntratt jistgħu jkunu akkumpanjati minn rekwiżiti biex:

- tiġi rrapportata informazzjoni perjodikament dwar certi aspetti tal-eżekuzzjoni,
- jumtlew kwestjonarji li jikkonċernaw il-konformità mal-kawżoli tal-kuntratt,
- tiġi pprovduta evidenza bil-miktub tal-konformità, jew
- jiġi permessi awditi jew spezzjonijiet fil-post.

L-obbligi ambjentali, soċjali u tax-xogħol applikabbli għandhom dejjem jiġi vverifikati bir-reqqa, fosthom fil-livell tas-subkuntrattu, u fejn xieraq, tul il-katina tal-provvista. L-inklużjoni ta' sanzjonijiet u ta' sistemi għal infurzar gradwali tal-kundizzjonijiet tiprovo wkoll lix-xerrejja pubblici mezz ta' pressjoni fuq il-kuntratt matul il-faži tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt biex tiġi żgurata l-konformità mat-termini tal-kuntratt.

Il-previżjoni ta' metodi ta' involviment mal-kuntrattur, eż-billi jintalbu spjegazzjonijiet, jiġu pprovduti skadenzi biex tiġi rrimedjata s-sitwazzjoni jew jinħarġu avviżi ta' twissija, iż-żejj b'mod sinifikanti s-setgħa tan-negożjar tax-xerrej pubbliku.

Kundizzjonijiet realistiċi tal-kuntratti u metodi ta' monitoraġġ iż-żidu l-opportunitajiet ta' eżekuzzjoni xierqa tal-kuntratt u jiżguraw li l-kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni li jinħolqu meta jitnieda l-akkwist jinżammu matul l-eżekuzzjoni tal-kuntratt.

Prassi tajba

- Il-monitoraġġ biss jiżgura l-konformità tal-kuntratturi mar-rekwiżiti TIEGħEK
- Żviluppa mekkaniżmi ta' monitoraġġ effettivi u semplicei
- Hu vantaġġ sħiħ mill-firxa sħiħa ta' għodod ta' komunikazzjoni moderni għal monitoraġġ mill-bogħod
- Ingħaqad flimkien ma' NGOs jew korpi speċjalizzati għal monitoraġġ indipendenti tal-kuntratti.

3.4 F'termini prattiċi

L-ilħuq ta' standards ta' kwalità għolja u kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni

- Ix-xerrejja pubblici huma mħeġġin jużaw l-akkwist bħala għoddha strategika biex irawmu għanġi tas-sasċċa tas-socjetà bħall-objettivi soċjali, ekoloġici u ta' innovazzjoni.
- Ix-xerrejja pubblici għandhom jiżguraw fit-tfassil tal-akkwisti tagħhom li l-offerenti tal-UE u dawk minn paċċiżi terzi jkollhom l-istess standards, u b'hekk jgħinu biex jiġi żgurati kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni.
- Meta jkunu qed jiddefinixx r-rekwiżiti tagħġihom għall-offerenti, dawn għandhom jużaw speċifikazzjonijiet teknici, kriterji ta' esklużjoni, għażla, u għotxi biex jistabbilixx standards ta' kwalità għolja għall-offerenti kollha, irrisspettivament mill-origini tagħġi.
- Dawn għandhom jużaw klawżoli dwar l-eżekuzzjoni ta' kuntratt sabiex jiżguraw li l-istandardi tal-kwalità jiġi implimentati b'mod effettiv mill-operaturi kollha fl-eżekuzzjoni tal-kuntratt, irrisspettivament mill-post ta' produzzjoni.
- Dawn għandhom jintrodu u jimplimentaw mekkaniżmi effettivi ta' monitoraġġ biex jiżguraw li l-istandardi jiġi ssodisfati.
- Għadd ta' linji gwida tal-Kummissjoni jappoġġaw lix-xerrejja pubblici fl-integrazzjoni tar-rekwiżiti tal-kwalità.

4. Għajnuna prattika mill-Kummissjoni Ewropea

Il-Kummissjoni Ewropea tipprovd i-ġajjnuna prattika lix-xerrejja pubbliċi u lill-Istati Membri f'diversi forom⁵¹. Din hija parti mis-sħubija li nħolqot fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni bit-titolu “Nagħmlu l-Akkwist Pubbliku jaħdem fl-Ewropa u għaliha”. B'dan il-mod, il-Kummissjoni trawwem l-iskambju ta' informazzjoni, għarfien u esperjenza. Din il-Komunikazzjoni kienet il-baži ta' djalogu politiku wiesa', kif ukoll ta' koperazzjoni u kollaborazzjoni ma' awtoritajiet nazzjonali u lokali, istituzzjonijiet tal-UE, u partijiet ikkonċernati oħra, immoderati mill-Kummissjoni.

Għal progetti infrastrutturali kbar individwali, il-Kummissjoni toffri ġħajnuna permezz tal-helpdesk u l-mekkaniżmu ta' notifika fil-kuntest tal-“valutazzjoni ex-ante tal-aspetti tal-akkwist f'każijiet ta' progetti infrastrutturali kbar”⁵². F'tali progetti, ix-xerrejja pubbliċi jgħarrbu riskju ogħla li progetti infrastrutturali kbar mhumiex sejkun kkompletati fil-ħin

jew isiru disponibbli kif maħsub, li l-kost jiżdied għal diversi raġunijiet matul il-faži tal-implimentazzjoni, jew li r-riskju jgħaddi għand ix-xerrejja pubbliċi. Il-fondi pubbliċi jistgħu jintefqu b'mod li mhux dejjem jiżgura l-ogħla valur miżjud possibbli għaċ-ċittadini u s-soċjetà. Għalhekk, ix-xerrejja pubbliċi huma mħeġġa jieħdu vantaġġi mill-ġħajnuna kollha disponibbli.

Ħarsa generali lejn il-mekkaniżmi differenti li jipprovdु kjarifika u għajjnuna tista' tinsab hawn taħt⁵³.

Ħarsa generali lejn l-ġħajnuna prattika

- Helpdesk u process ta' notifika għal progetti infrastrutturali kbar;
- Netwerks ta' partijiet ikkonċernati, inklużi workshops, specjalment dwar l-akkwist ekoloġiku u soċjali, u l-professjonalizzazzjoni;
- Konferenzi regolari ta' livell għoli dwar diversi kwistjonijiet tematiki, inklużi l-kriterji ta' għoti, l-akkwist strategiku, it-trasparenza, il-professjonalizzazzjoni, u l-infrastruttura kbira, it-titjib fl-aċċess għall-akkwist, it-trasformazzjoni digitali, u l-proġetti u sfidi ġoddha;
- Ċentru tal-kompetenza elettronika “għodod ta' appoġġ għax-xerrejja pubbliċi”;
- Il-ħruġ ta' gwida, inkluż dwar l-akkwist tal-innovazzjoni, l-akkwist pubbliku ekoloġiku, l-akkwist soċjali, l-akkwist fil-qasam tad-difiża, u għall-prattikanti li jittrattaw fondi Ewropej.

⁵¹ https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement_mt

⁵² Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni “Għajnuna għall-investiment permezz ta' valutazzjoni volontarja ex-ante tal-aspetti tal-akkwist f'każijiet ta' progetti infrastrutturali kbar” COM(2017)573.

⁵³ Ir-referenzi u l-links rilevanti kollha jinsabu fit-taqṣima “5. Fil-qosor”.

5. Fil-qosor

Il-qafas legali u l-opportunitajiet tiegħu

Il-qafas leġiżlattiv attwali tal-UE dwar l-akkwist pubbliku jinkludi direttivi li jirregolaw il-kuntratti pubblici, l-utilitajiet, il-koncessjonijiet, u l-akkwist fil-qasam tad-difiża u s-sigurtà kif ukoll aċċess għal proceduri ta' rieżami. Ir-regoli stabbiliti f'dawn l-strumenti legali joffru lix-xerrejja pubblici madwar l-UE flessibbiltà kbira biex jixtru oġġetti, servizzi u xogħliji:

- Dawn joffru l-possibbiltà li jintużaw kriterji tal-kwalità, u li jingħataw kuntratti abbaži tal-Āħjar Proporzjon bejn il-Prezz u l-Kwalità u l-kostijiet tul-iċ-ċiklu tal-ħajja.
- Dawn jippermettulhom jagħżlu l-aktar proċedura tal-akkwist xierqa u effettiva.
- Dawn jippermettulhom ukoll jagħżlu liema rekwiżiti tal-kwalità għandhom jintroduċu fid-dokumenti tal-offerta.
- Dawn joffrulhom mekkaniżmi biex tiġi żgurata l-konformità ma' obbligi ambientali, soċjali u tax-xogħol.
- Dawn joffrulhom libertà kbira biex iħejju l-proċess tal-offerta billi jinvolu ruħhom fis-suq u mal-partijiet ikkonċernati rilevanti.
- Dawn jipprovdulhom strumenti biex jindirizzaw l-offerti li jkollhom prezzi baxx aktar min-normal.
- Dawn jiddeterminaw liema offerenti minn paċċi terzi jgawdu aċċess iggarantit għas-suq tal-akkwist tal-UE.

B'mod ġenerali, id-direttivi joffru lix-xerrejja pubblici flessibbiltà kbira biex ifasslu l-akkwisti tagħhom skont il-ħtiġijiet tagħhom.

Mistoqsijiet u Tweġibet

- Jista' xerrej pubbliku jitlob konformità ma' standards tax-xogħol, soċjali u ambientali li jmorru lil hinn mir-rekwiziti legali fil-post tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt?
- Iva, xerrej pubbliku jista' jistabbilixxi kwalunkwe tali rekwiżit dment li ma jkunx diskriminatorju u jkollu rabta mas-suġġett tal-kuntratt, u jkun kompatibbli mad-dritt tal-Unjoni.
- Mhuwiex inġust li l-offerteni jintalbu jikkonformaw ma' standards tax-xogħol, soċjali u ambientali li jmorru lil hinn mill-obbligi legali tagħhom?
- Le, l-obbligi legali jistgħu jkunu differenti ħafna skont il-post ta' stabbiliment tal-offerent jew il-post tal-produzzjoni tal-oġġetti. Il-fatt li tintalab biss konformità mal-liġi lokali jista' jxekkel

il-kompetizzjoni. Ir-rekwiżiti mfassla apposta li japplikaw għall-offerenti u l-oġġetti kollha jgħinu biex jinħolqu kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni.

- Kif xerrej pubbliku għandu jħejji għal offerta li fiha qed jaħseb biex juža kriterji tal-kwalità?
- Ix-ixerrejja pubblici għandhom jibdew b'valutazzjoni tal-ħtiġijiet tagħhom stess u s-soluzzjonijiet potenzjali. Dawn jistgħu jikkonsultaw operaturi tas-suq u kwalunkwe parti kkonċernata oħra. Tista' tintuża kwalunkwe għodda utli dment li x-ixerrej pubbliku jkun trasparenti u jittratta lill-offerenti kollha potenzjali b'mod indaqs.
- Il-fatt li jiġu stabbiliti diversi kriterji tal-kwalità u li dawn jiġu applikati fil-konfront tal-offerenti kollha joħloq biss piż amministrattiv, vera?
- L-istabbiliment ta' rekwiżiti tal-kwalità jippermetti lix-xerrej jinvesti fi prodotti u servizzi aktar sostenibbi, soċjalment responsabbi u innovativi u li tiġi żgurata kompetizzjoni ġusta għall-benefiċċju taċ-ċittadini. Huwa f'idejn kull xerrej pubbliku li jiddeċiedi liema huwa l-aktar mod effettiv ta' kif għandhom jintefqu l-fondi pubblici biex jinkiseb ir-riżultat meħtieġ. Din il-flessibbiltà ġġorr magħha certi obbligi, bħal li jiġi żgurat monitoraġġ xieraq.
- Kif jistgħu jiġu integrati kriterji tal-kwalità u tas-sostenibbiltà fid-dokumenti tal-offerti?
- Ix-ixerrejja pubblici għandhom flessibbiltà kbira. Dawn jistgħu jintegraw tali kunsiderazzjonijiet fil-kriterji tal-ġhażla, l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi, il-kriterji tal-ġħoti u l-klawżoli dwar l-eżekuzzjoni ta' kuntratt, dment li jkunu relatati mal-oġġett tal-kuntratt. Dawn għandhom ikunu ddefiniti b'mod ċar, ikunu oġġettivi u m'għandhomx jiddiskriminaw kontra offerenti potenzjali, sabiex jinħolqu kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni li fihom l-offerteni jkunu jistgħu jikkompetu abbaži tal-istess standards kwalitattivi għolja.
- Jista' l-ksur ta' obbligi ambientali, soċjali u tax-xogħol iwassal għall-eskużjoni ta' offerent?
- Iva, ix-ixerrejja pubblici għandhom il-possibbiltà li jeskludu offerent li ma jikkonformax mal-obbligi ambientali, soċjali u tax-xogħol applikabbi.
- Huwa possibbli li xerrej pubbliku jivverifika l-konformità mal-kundizzjonijiet legali u dawk imfassla apposta għall-offerenti u l-oġġetti?
- Xerrej pubbliku għandu diversi possibbiltajiet biex jivverifika tali kundizzjonijiet. Pereżempju, dan jista' jitlob rapporti mill-offerent, jew minn korpi jew Organizzazzjonijiet Mhux Governattivi indipendentni għall-kontroll tal-kwalità.
- L-operaturi ekonomici kollha minn madwar id-dinja għandhom id-dritt li jaċċessaw is-swieq tal-akkwist tal-UE?

- Le, l-operaturi koperti minn ftehimiet kummerċjali multilaterali u bilaterali biss għandhom aċċess iggarantit għal swieq tal-akkwist tal-UE.
- X'għandu jagħmel xerrej pubbliku jekk jissuspetta li l-prezz offrut minn offerent minn pajjiż terz huwa baxx wisq? Huwa possibbli li ssir investigazzjoni ulterjuri?
- Iva, mhijiex possibbli biss, iżda huwa rrakkomandat li ssir investigazzjoni ulterjuri sabiex ix-xerrej pubbliku jkun jista' jiġura l-affidabbiltà tal-offerta u kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni bejn il-parteinanti kollha għall-offerta.
- Liema tip ta' informazzjoni tista' tintalab biex jiġi vverifikat jekk l-offerta hijiex baxxa aktar min-normal?
- Kwalikwe informazzjoni li tista' tgħin lix-xerrej pubbliku jivvaluta l-vijabbiltà tal-offerta.
- Meta għandha tiġi rrifutata offerta bħala baxxa aktar min-normal?
- Offerta tista' tiġi rrifutata meta x-xerrej pubbliku ma jkunx konvint mill-ispiegazzjoni tal-offerent.

Għodod ta' appoġġ u gwida dwar l-akkwist pubbliku tal-Kummissjoni

- Komunikazzjoni tal-Kummissjoni: Nagħmlu l-Akkwist Pubbliku jaħdem fl-Ewropa u qħaliha: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=COM%3A2017%3A572%3AFIN>
- Sit web tal-Kummissjoni dwar l-akkwist pubbliku: https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement_mt
- Ċentru tal-kompetenza elettronika “għodod ta' appoġġ għax-xerreja pubbliċi”: https://ec.europa.eu/info/policies/public-procurement/support-tools-public-buyers_mt
- Rakkmandazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-professjonalizzazzjoni tal-akkwist pubbliku— Il-bini ta' struttura għall-professjonalizzazzjoni tal-akkwist pubbliku : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=CELEX%3A32017H1805>
- Komunikazzjoni tal-Kummissjoni: L-għeluq taċ-ċirku - Pjan ta' azzjoni tal-UE għal Ekonomija Ċirkolari: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614>
- Akkwist pubbliku għal ekonomija ċirkolari (prattiki tajba u gwida): http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/Public_procurement_circular_economy_brochure.pdf
- Buying Green! - A Handbook on green public procurement: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/Buying-Green-Handbook-3rd-Edition.pdf>

- Il-Kriterji tal-APE tal-UE: http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm
- Prattiki tajba tal-APE: http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
- Help Desk tal-APE: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/helpdesk.htm>
- Sett ta' Ghodod ta' Taħriġ dwar l-APE għax-xerreja pubbliċi: http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm
- Programmi ta' Taħriġ dwar l-APE: http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_mt.htm
- Ghodod tal-kostijiet tul iċ-ċiklu tal-ħajja dwar l-APE: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/lcc.htm>
- Il-Metodu tal-Impronta Ambjentali tal-Prodott/tal-Organizzazzjoni: http://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/policy_footprint.htm
- Sessjonijiet ta' ħidma dwar ix-xiri għal Impatt Soċjali: <https://www.aeidl.eu/en/projects/social-development/bsi-buying-for-social-impact.html>
- Xiri soċjali – gwida biex jitqiesu l-kunsiderazzjoni jiet soċjali fix-xiri pubbliku: \NET1.cec.eu.int\homes\083\lupilaa\Social\Buying Social guide EMPL-MARKT.pdf
- Il-Gwida tal-Kummissjoni dwar l-Akkwist ta' Innovazzjoni: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc?fuseaction=list&cotid=3&year=2018&number=3051&version=F>
- Sett ta' Ghodod għall-Akkwist ta' Innovazzjoni, Assistenza Ewropea għall-Akkwist ta' Innovazzjoni: <http://www.eafip.eu/>
- Netwerk Ewropew ta' centri ta' kompetenza dwar l-akkwist ta' innovazzjoni: <http://www.procure2innovate.eu/>
- Gwida dwar l-Akkwist Pubbliku għall-Prattikanti: https://ec.europa.eu/regional_policy/mt/information/publications/guidelines/2015/public-procurement-guidance-for-practitioners
- Il-gwida tal-Kummissjoni dwar l-akkwist kooperativ fl-oqsma tad-difiża u s-sigurtà: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C._2019.157.01.0001.01.ENG&toc=0J%3AC%3A2019%3A157%3ATOC
- Gwida dwar l-ġhoti ta' kuntratti bejn il-qvernijiet fl-oqsma tad-difiża u s-sigurtà: file:///C/Users/lupilaa/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/C_2016_7727.act.EN.pdf
- Rakkmandazzjoni dwar l-aċċess għas-suq transfruntier għas-subfornituri u l-SMEs fis-settur tad-difiża: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=CELEX:32018H0624>

Kif tikkuntattja lill-UE

Personalment

Madwar l-Unjoni Ewropea kollha hemm mijiet ta' centri ta' informazzjoni tal-Europe Direct. Tista' ssib l-indirizz tal-eqreb centru għalik f'dan is-sit: https://europa.eu/european-union/contact_mt

Bit-telefown jew bil-posta elettronika

Europe Direct huwa servizz li jwieġeb il-mistoqsijiet tiegħek dwar l-Unjoni Ewropea. Tista' tikkuntattja dan is-servizz:

- bit-telefown bla ħlas: 00 800 6 7 8 9 10 11 (ċerti operaturi jafu jimponu ħlas għal dawn it-telefonati),
- fuq dan in-numru standard: +32 22999696, jew
- bil-posta elettronika permezz: https://europa.eu/european-union/contact_mt

Kif issib tagħrif dwar l-UE

Onlajn

L-informazzjoni dwar l-Unjoni Ewropea bil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE hija disponibbli fuq is-sit web Europa fuq: https://europa.eu/european-union/index_mt

Pubblikazzjonijiet tal-UE

Tista' tniżżeż mill-internet jew tordna l-pubblikazzjonijiet tal-UE, li xi wħud minnhom huma bla ħlas u xi oħrajn bil-ħlas, minn: <https://publications.europa.eu/mt/publications>. Kopji multipli ta' pubblikazzjonijiet bla ħlas tista' tiksibhom billi tikkuntattja lil Europe Direct jew liċ-ċentru tal-informazzjoni lokali tiegħek (ara https://europa.eu/european-union/contact_mt).

Il-liġi tal-UE u dokumenti relatati

Għal aċċess għall-informazzjoni legali tal-UE, inkluż il-liġijiet kollha tal-UE mill-1952 'l hawn, fil-verżjonijiet lingwistici uffiċjali kollha, żur is-sit EUR-Lex hawnhekk: <http://eur-lex.europa.eu>

Dejta Miftuħha mill-UE

Il-portal tad-Dejta Miftuħha mill-UE (<http://data.europa.eu/euodp/mt>) jipprovi aċċess għal settijiet tad-dejta mill-UE. Id-dejta tista' titniżżeż mill-internet u tintuża mill-ġdid bla ħlas, kemm għal skopijiet kummerċjali kif ukoll mhux kummerċjali.

